

אברהם
יצחק
ויעקב
מדברים על
התפילות
שלהם

קרוב אליך

גיליון 197
כ"א חשוון תשע"ח
פרשת חיי שרה

4

מה יהיה איתי?
מכתב מבחורה 20

פתח לנו שיער
מכתב מבחור 19

סיפורי המערה

כל הדורות הגיעו.
כל הדורות סיפרו נפלאות

10

28 "אם תרשה לי, אספר לך משהו שמאה אחוז יגרום לך להניח תפילין" / התוועדות עם הרב שבתי סלבטיצקי

לקראת גיליון ה-200 נשמח לשיתוף ברגשות, תובנות
ובעיקר סיפורים אישיים בעקבות קרוב אליך

יומולדת ארבע שנים לקרוב אליך!

qarov.elecha@gmail.com

הצטרפו לקהילה הצומחת של חריש!

בואו להיות חלק מקהילה דתית, צעירה וחמה.
דירות 5 חדרים גדולות ומרווחות עם נוף מדהים,
פתוח לחורשה.
רכישה בטוחה מקבלן עם ערבות בנקאית מלאה.
למעלה מ-75 דירות כבר נמכרו!

דירה גדולה למשפחה גדולה

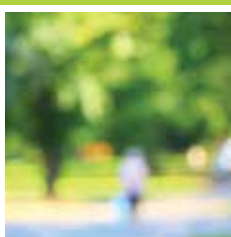

לפרטים התקשרו:
1-700-500-555

מבצע!
מפרט מפנק לרוכשים כעת!
אסלות תלויות! ריצוף 80/80 בסלון
וריצוף דמוי פרקט במרפסת!

* המבצע מוגבל בזמן * לפי תקנון החברה

* הפרויקט פתוח לכלל הציבור

סמרטפון רק עם ואצאפ!

שקט נפשי להורים שמחה לילדים !!
עפ"י הנחיית גדולי הדור
חפשו בגוגל: בלוק פון

« חסום ומוגן מפני אינטרנט פוגעני
« חנות אפליקציות נקיה ומוגנת
« מאות אפליקציות חינמיות מכל תחומי החיים
« שקט נפשי להורים - הילדים מוגנים
מפגעי האינטרנט
« הילדים מאושרים שיוכלו להשתמש בואצאפ
באופן חופשי

מבצע חזק!
מכשיר חדש
החל מ- 400 ₪

מוכרים את כל סוגי
המכשירים הכשרים
החל מ- **150 ₪**

מוכרים את כל סוגי
הנוקיה
החל מ- **180 ₪**

מרכז הזמנות ארצי
052-2-129-129

זול פון
סלולר ומחשבים

חנות ומעבדה מספר **1** בירושלים
רח' פינס 9 ירושלים | zolphone.co.il

כולנו

השנה נותנים מעשר עני

נותנים 'מעשר עני' ומסייעים למשפחות לצאת ממעגל העוני

'מכון התורה והארץ' המתמחה בתרומות ומעשרות, בשיתוף עם עמותת 'מקימי', המעניקה סיוע וליווי כלכלי למשפחות במצוקה, מאפשרים את קיום מצוות 'מעשר עני' בהידור ובקלות במטרה להוציא משפחות ממעגל העוני.

"הבעיות ההלכתיות והמעשיות הקשורות לנתינת מעשר עני מרובות מאוד וכמעט מן הנמנעות שאדם פרטי יוכל לפותרן בעצמו... אי לכך ראוי שכל אדם מישראל יהיה מני על 'בית האוצר' של מכון התורה והארץ ויקיים בו הכתוב: "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר... והריקותי לכם ברכה עד בלי די"

הרה"ג יעקב אריאל שליט"א

*מהו מעשר עני? השנים ג'ו' לשמיטה הן שנות מעשר עני. מעשר זה שמפרישים מהפירות והירקות חובה לתת לעניים.

עלות המנוי - 80 ₪ לשנה

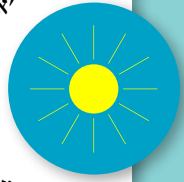
לפרטים ולהצטרפות: מכון התורה והארץ - קרן 'בית אוצר'
www.toraland.org.il | 08-6847325

אברהם תקן תפלת שחרית, יצחק תקן תפלת מנחה, יעקב תקן תפלת ערבית (ברכות כז) **ניצוד משקפת עבודת שלוש התפילות את דמותם של האבות?**

אולי זה בשבילי

שחרית - אבי טאוב

במשך שנים עשרה שנים היינו חמישה 'אבי' בכיתה ואברם אחד. מבחינת מקובלות הייתי מדורג ביום טוב במקום הרביעי. בכל פעם כששמעתי את הקול קורא 'אבי' הגחתי לרגע מהחור שבו התחפרתי, לראות אולי זה בשבילי? אולי מקומי בדירוג עולה? אבל אף פעם לא קראו לי. לי קראו 'טאובי'. יכולתי כמובן לשדרג את השם שלי ל'אברהם' ולהיות ייחודי ונבדל גם מ'אברם' הבלעדי, ומה גם מדי פעם צדיקים שרע להם היו מתקנים אותי בדאגה 'קוראים לך אברהם, אל תקצר את השם, אתה מקלקל את צינורות השפע'. אבל נשארתי 'אבי'. אברהם זה כבשן האש, אברהם זה 'לך לך', ו'עקידה', זה גדול עלי. אבי זה סתם מישהו אנונימי עם מכנסיים קצרים וסנדלים. לא מחייב ולא מעיק. ובכל זאת דמותו של אברהם, המאמין הראשון והבודד, האיש שעל תהום לבו גאו גלים סוחפים של אהבה ואמונה, הילכה עלי קסם. בפרט כושפתי בתורתו הקצרה של רבי נחמן מברסלב (שמובאת כהשמטה בין שני חלקי ליקוטי מוהר"ן): 'אחד היה אברהם', שאברהם עבד ה' רק על ידי שהיה אחד, שחשב בדעתו שהוא רק יחידי בעולם, ולא הסתפל כלל על בני העולם, ששרים מאחרי ה' ומונעים אותו [...] רק כאלו הוא אחד בעולם'. בכל התפילות ביקשתי למצוא את הדרך היחידית, אם היא בכלל קיימת, שבה עלי ללכת ושהיה בי הכוחות לאהוב אותה על קוציה וסלעיה.

לא מזמן, במסיבת גג ביפו, הכרתי לעומק מר, יהודי יקר, שעלה מצרפת לפני זמן קצר ועכשיו עובד בהייטק במחלקת מחקר. בזמן שדיברנו חבר אחר בשם עידן ליווה בגיטרה חשמלית את הזמר על הבמה. לחבר שעלה מצרפת קוראים גם כן 'אבי'. בצרפת לא היה לו שם

כיסוי מקומי כמו אלברט. הוא היה 'אבי' יחידי בעולם. אני שואל אותו אם זה השפיע עליו, ואבי מצרפת עונה באנגלית "אברהם היה בשבילי כמו סופר אגו שמראה לי איך אני באופן אישי צריך להיות". פתאום עידן מגיע ונעמד לידנו, אני שואל אותו - "רגע עידן, אתה לא מנגן על הבמה?" עידן מרים גבה מתחת התלתלים "לא, אני כאן, מה נראה לך?!" להגנתי הראתי לו כמה הגיטריסט שם דומה לו ועידן התזז תלתל אחורה כדי להיטיב את המבט ואמר: "תאכלס צודק, גם אני התבלבלתי אולי בעצם זה אני שם". עידן מלמל עוד משהו והתרחק לכיוון הבמה, לבדוק מקרוב. אני שאלתי את אבי מצרפת איך זה מרגיש עכשיו אחרי העלייה והוא עונה: "זה מאוד משונה, יש הרבה 'אבי' בישראל וזה בכלל לא מיוחד. אבי כאן זה לא אלתר אגו של אברהם, זה סתם מישהו אנונימי".

בזהר הקדוש נראה כי זה עצמו השבח ששמע [אברהם אבינו את] זה המאמר 'לך לך' שנאמר מהשם יתברך לכל האנשים תמיד, כמו שכתוב בזהר 'אבוי לאלו שישנים בחרים' ואברהם אבינו עליו השלום שמע וקבל. וממילא נקרא רק הדבור אליו, כי הלא לא נמצא מיוחד לשמע אלא רק הוא (רבי יצחק אלתר מגור, שפת אמת, לך לך). ואף על פי כן ולמרות הכל עדיין אפשר להיות להיות יחידי גם בעולם שיש בו הרבה 'אבי' והרבה יהודים. לכל הפחות אפשר ליהנות מכמה רגעים כאלה. לשם כך תיקן אברהם אבינו את תפילת שחרית, בתחילת היום, **כשהשחר מפציע על עולם רדום וכל האנשים מכורבלים בחוריהם. כדי להתפלל שחרית אדם נחלץ מקבר הפוך החם, נעמד בקושי על רגליו, מטושטש ועפוף, לא זוכר את שמו, לא בידל את המותג ואת תת תחום ההתמחות שלו, עוד לא נפל להסתבך ברשת החברה וברשתות החברתיות.** הוא עומד לעצמו, בתפילה של בריאה ראשונית וחד פעמית, מייחל לשמוע את הקול קורא ולהקשיב לו, יחידי, אולי זה בשבילי.

אמונה באפילה

ערבית - הרב יעקב שמעון

מכל האבות, יעקב הכי קרוב אלינו והצרות שאפפו אותו מקרבות את דמותו ואת תפילתו אלינו. לא חיים של פאר ולא תפילה של שלווה, אלא התמודדות תמידית מתוך ערפל קרב ומצוקה.

"מעט ורעים היו ימי שני חיי" אמר יעקב אבינו. את תפילת ערבית עצמה הוא תיקן מתוך קושי וכך סימן לנו את הדרך ל"ואמונתך בלילות", כיצד לדבוק בה' כשהכל 'לא הולך' כמו שצריך, ומכאן נוסח "אמת ואמונה" שאנחנו אומרים בערבית.

הגמרא (חולין צא) אומרת שכשיעקב הגיע כבר לחרן שהייתה חוף מבטחים מאימת עשיו, הוא אמר: הייתכן שעברתי במקום בו התפללו אבותיי ולא התפללתי? ואז הוא חשב לחזור אל הר המוריה, וקפצה לו הדרך. אלא שלעומת תפילת אבותיו שחיו חיים טובים ותפילותיהם המפוארות מקבילות לקרבנות התמיד, יעקב מוסר את נפשו בצרה, ורק מתוך האפילה מגיעה אליו הישועה ברמות קפיצת הדרך. ערבית נוסדה מתוך מסירות נפש, והיא דומה לאברים ולפדרים שנשרפים על המזבח לאורך הלילה - לא מעמד מפואר. העולם הזה דומה ללילה, וכשאדם שרוי בצרות ודעתו לא מיושבת, מעיקר הדין הוא פטור מתפילה. יש מדרש שאומר שאחרי חורבן הבית אנחנו פטורים מכל התפילות. אין לנו ראש להתפלל. לכן מעיקר הדין "תפילת ערבית רשות".

האמונה של האדם מתגלה כשקשה לו. "צרה ויגון אמצא, ובשם ה' אקרא". גם כשקשה צריך להתפלל, דווקא כשקשה אפשר להתפלל.

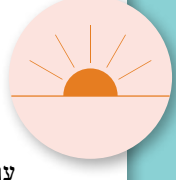

מאובקים באמצע היום

מנחה - הרב יצחק קפלן

היא מאוד עניינית, התפילה הזאת. אין בה חגיגות. אפילו בשבתות ובחגים מוותרים בה על השירים והסלסולים. מין תפילה לא זוהרת, קצת מאובקת. מהבחינה הזאת היא אולי מזכירה קצת את יצחק אבינו מחוללה, שגם עליו אנחנו קוראים השבוע בקיצור, בלי דרמות יוצאות דופן, בלי סיפורי גבורה. אפילו בעקדה הגיבור הראשי הוא בכלל אברהם, ודמותו של יצחק נשארת בצל.

תפילה של דמדומים. המכונית העוצרת בשולי הכביש מול השמש השוקעת, המניינים המאולתרים במשרדים ובמקומות העבודה, איש העמל המפסיק ממלאכתו ורץ כדי להספיק לתפוס את המניין האחרון. עת המנחה, שעה שבה תפנה השמש וינטו צללי ערב, היא עת התגברות מידת הדין. אלו גם שעות של התעסקות במנהג דרך ארץ ולא דווקא בדבקות רוחנית. אבל זה בדיוק כוחה של התפילה הזאת. **כמו יצחק שמסלק את העפר מן הבארות שנחפרו בימי אביו אברהם, תפילת המנחה מסירה את העפר שמילא את סדר היום שלנו מאז תפילת שחרית. אורה של המנחה הוא אור העולה מתוך ענני האבק, התנוצצות של הנפש האלוקית הבוקעת את מסך העשן של הנפש הבהמית. לא זוהרת? הכי זוהרת!** "לעולם יהא אדם זהיר בתפילת המנחה" - מלשון זוהר ואור. אורה של התפילה המאובקת של אמצע היום הוא האור האמיתי והעמוק ביותר. אור שבזמן הזה הוא חברי ונסתר, אך סגולתו המיוחדת תגלה לעתיד, בעת אשר יאמרו ליצחק "כי אתה אבינו".

אבחון מקיף וטיפול
כבר בפגישה
הראשונה!

מכון הניג מקשיבים לתחושות הבטן שלך.

סובלים מבעיות עיכול כרוניות?

מעיי רגיז | רגישות למזון | הליקובקטר | עייפות | צרבת | גזים | עצירות
למכון הניג שיטה חדשנית ומתקדמת המרכזת את כל שיטות האבחון
והטיפול ברפואה הטבעית ומתאימה טיפול אישי לכל מטופל ובכך
מעניקה לו את המענה המהיר והיעיל ביותר.

אבחון גוף-נפש מקצועי | טיפול רגשי | התמחות מיוחדת לבעיות עיכול
| שטיפת מעיים | חנות טבע ייחודית | 4 חדרי טיפול מתקדמים
הניג - גברים, נשים וילדים. מסילת ישראל 7, ירושלים. www.henig.co.il

לקביעת תור לאבחון התקשרו: 02-3760101

תשועת התפילות

ששפכה כמים מלבה או למעלה בקודש, בדורות קודמים אי שם בנכר, התפללו עלינו, על הדור שלנו ועל כל מה שאנחנו זוכים היום... געוואלד.

גם כשאנחנו מתפללים, עלינו לזכור את הכוח המיוחד של התפילה.

אתה יכול להתפלל על הדורות שיבואו. על התפילות שהתפללו עליך.

התפלל על מה שאינך יודע שאתה צריך להתפלל. על האחר שלא יודע להתפלל.

אתה יכול לעזור, להיזכר בתפילה שלך עצמך, כילד, כנער או בתקופה אחרת בחייך ולמצוא אותה בחיים שלך היום, "הנה, על זה התפללתי".

כשם שיצחק הריח את יעקב לפני שבירכו ואמר "ריח בני, כריח שדה", כאותה שדה בה התפללתי לעת ערב. אני מניח את ידי על בני האהוב ומריח את התפילות.

פעם רציתי להתבודד והייתי בין אנשים. פסעתי ברחוב ופשוט דיברתי אל תוך הפלאפון. כדי שאיראה אמין ולא יחשדו בי, שתקתי מדי פעם כאילו מקשיב אני לאיש בצד השני.

זה הרגיש כל כך אמיתי ונכון. למדתי שגם בתפילה צריך לשתוק. תקשיב מדי פעם לתשובתו של בורא עולם. אליך!

"מי יודע אם כל מה שיש לנו זה אנחנו, או שמא קיבלנו את מה שקיבלנו בזכות תפילה של איזו סבתא שהתפללה עלינו, דמעות ששפכה כמים מלבה או למעלה בקודש, בדורות קודמים אי שם בנכר, התפללו עלינו, על הדור שלנו ועל כל מה שאנחנו זוכים היום"

"וריבנו של עולם, אין לי כוח לעבוד קשה. זה התכנון: אני בא אל המעיין ומבקש מים. היא תציע גם לגמלים, ו... זאת תהיה היא. האחת והיחידה שאני מחפש. לא רוצה שדכניות, אתרי היכרויות ופגישות". כך אומר אליעזר במילים פשוטות.

וכך הוא מגיע "לעת ערב" אל המעיין, וזה אכן קורה. הוא בעצמו לא מאמין שזה היה כל כך פשוט וחלק.

"והאיש משתאה".

בסוף הפרשה רבקה מגיעה על הגמל. יצחק חוזר מהשדה "לפנות ערב". מהתבודדות של מנחה. פתאום האיר לי, מה התורה מרמזת לנו במילים "לפנות ערב". זו אותה שעה בה אליעזר מצא את רבקה!

שנדע שזו לא התפילה הראשונה של יצחק. גם באותו יום שאליעזר היה על העין בחוץ - באותה שעה יצחק אבינו התפלל בשדה בארץ ישראל. עכשיו הבנת, אליעזר, למה זה הלך כל כך פשוט וחלק?

מישהו אחר במקום אחר התפלל על זה באותה שעה!

גם בחיים שלנו. מי יודע אם כל מה שיש לנו זה אנחנו, או שמא קיבלנו את מה שקיבלנו בזכות תפילה של איזו סבתא שהתפללה עלינו, דמעות

כְּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ

דומעת מבכי ומשמחה, נסוכה לי בלב שלווה חדשה.

מעשי אבות

נהוג להסביר שהמשמעות של "מעשה אבות סימן לבנים" היא שאם אב התנהג בצורה מסוימת, הבן ילמד ממעשיו, אבל רבי אלימלך מליז'ענסק מחדש ואומר במתיקות: אם לאב נעשו ניסים, הבנים יכולים להיות בטוחים שגם להם ייעשו ניסים. "אלקי אברהם, אלקי יצחק ואלקי יעקב", אנחנו פותחים ואומרים בכל תפילת עמידה, מזכירים לבורא הטוב חסדי אבות, מבקשים שגם אם התנהגנו לא משהו, שיעלה לפניו זיכרון אבות ובזכותם יעשה איתנו חסד. אבל אולי בעצם, המטרה היא לא פחות עבורי מאשר עבורם, שרגע לפני שאשטח את כל הבקשות - על רפואה, על שמחה, על בנין ירושלים - אני אעלה על ראש שמחתי את האבות והאימהות שיזכירו לי בלחשיה: "עקרה ילדה, מעוכב נישא, שוברי רעב בגלות שגשגו בארץ הקודש". לא משנה כמה הישועות מרגישות לי רחוקות כרגע, מי עששה ניסים לאברהם יצחק ויעקב, עתיד לעשות ניסים גם לי. מעשי אבות ואמהות, סימן לבנים ולבנות.

שוכנת כאן, ממש לפניך, את לא חשה שום כאב, או פחד, או חולשה.

זה כמו להיכנס לבית של סבתא מאוד מבוגרת ונבונה שאת מרגישה מספיק בנוח כדי לשתף אותה בחששות הכי גדולים. "עיכוב בזיווג, ילדה? את יודעת שאבא יצחק התחתן איתי בגיל ארבעים? ומה על חינוך ילדים? יש לך מושג מה זה להיות אמה לעשיו? ואפילו הוא חזר בסוף בתשובה וראשו נטמן במערה", תספר לי אמה רבקה ותרטון בחיך על איך שאצלנו כל דבר הופך ל"תופעה": "תופעת הרווקות", "תופעת הקושי בפרנסה". "ומה על שלום בית ואהבת איש ואשתו?" שואלת אמה לאה ועיניה הרכות, "ולידה שמתעכבת?" תאמר אמה שרה, "תראי לי עוד אשה שחיכתה לגיל תשעים לפני שזכתה". בשביל להתגבר על רעב הן ירדו למצרים, בשביל להתחמק מאויבים הן הוחבאו במסתורין, בשביל למצוא את הבית הן עברו אינסוף נדודים. זו מערת המכפלה, ארבע אמהות שראו ועברו הכל מהכל, והן עוטפות אותי ברחמים, וכל אחת ממתיקה איתי סוד, מסבירה איך הסיפורים עתיקים-עתיקים ואיך אין כל חדש תחת השמש, ובכל פעם שאני יוצאת מהן,

אני רגילה מאוד בתפילה על אמה. לא פעם היא עולה אצלי בבקשות - גם באלו שנאמרות עליה, אבל גם באלו שנאמרות עלי: "מה יהיה על אמה, כמה זמן עוד תמשיך לבכות? מתי תהיה לה קצת נחת, מתי תראה קצת מנוחה". רק השנה, שמתי לב שזו לא המצאה שלי; התפילה הכי גדולה, זו שאמורה להעביר את כולנו בראש השנה, יום הדין, היא להזכיר את צערן של אמהות: אמה חנה שמשוועת לילד, החיכיון המתמשך של אמה שרה, ואפילו מאה תקיעות השופר הן כנגד מאה יללות שקראה אם סיסרא ששמעה על נפילת בנה. "תראי מה זה בכי של אמה, שאפילו בכיית אמו של רשע לא שבה ריקם", אני מוצאת את עצמי חושבת מאז לא פעם, בהרהורים שביני לבין עצמי.

עוטף אותך ברחמים

אבל עם כל החשיבות הגדולה לצערה של אם, נדמה לי שפרשת חיי-שרה היא בחינה שונה, גדולה מזה בהרבה, כי לדעת שאמא שלך בוכה עליך, על אורך גלותך, זה כאב כפול - לאמא ולילה, אבל כשאת עומדת בין ההמון, אל מול חומות האבן הגבוהות של מערת המכפלה, וקוראת את פרשת חיי שרה בידיעה שאמא שרה

האורחים
הזמינו את עצמם
לשבת?
זרם!

**חייג עכשיו!
*8510**

**רק בנעם 1 - מיכל מים חמים וקרים
שמספיקים לכולם לכל השבת!**

נעם 1, הבר עם המיכל המשפחתי לשבת שמכיל עד 40 כוסות מים חמים במיכל ענק שיספיק לך ולכל האורחים למשך כל השבת!

נעם 1

זרם בכל מצב

משווק בלעדית
בישראל ע"י:
אפיקים
מונחת טיפון מים

בר המים היחיד
המאושר
לשימוש בשבת

האיש הזקן בעולם

והתגשמות מושעות. על איזה מין אדם שחיייו היו כאלה יכולה התורה לומר שמת "בשיבה טובה, זקן ושבע"?

את התשובה למדתי מסדרת מפגשים משני-חיים שהיו לי עם ניצולי שואה. הם היו מן האנשים החזקים ומאשרי-החיים שפגשתי מימי. שנים רבות השתוממתי איך הם הצליחו בכלל להיאחו בחיים לאחר שראו מה שראו ולמדו מה שלמדו. הם חיו בגיא הצלמוות האפל ביותר שתרכות מן התרבויות ירדה אליו.

עד שהבנתי מה הם עשו. משתמה המלחמה, כולם כמעט בלי יוצא מן הכלל התמקדו בכל כוחם בעתיד. בארצותיהם החדשות, הזרות להם, הם בנו בתים וקריירות, נישאו והולידו ילדים והביאו לעולם חיים חדשים. רבים מהם לא דיברו כלל על זיכרונותיהם מן השואה, גם לא עם בני זוגם, ילדיהם וחבריהם הקרובים. אצל רבים מהם השתיקה נמשכה חמישים שנה. רק אז, כשהעתידי שקוממו הסתמן כעתיד בטוח, הם הרשו לעצמם להביט לאחור להעיד על המוראות ועל המראות. כמה מהם כתבו ספרים. רבים מהם נסעו בין בתי ספר וסיפרו את סיפורים כדי שלא יהיה אפשר להכחיש את השואה. הם בנו תחילה עתיד, ורק אז ראו לנכון לזכור את העבר.

ואת זאת עשה אברהם בפרשתנו. בימי חייו קיבל מאלוקים שלוש הבטחות: לצאצאים, לארץ, ולהיותו אב המון גויים ולא רק אומה אחת (בראשית יז, ד-ה). והנה, במות שרה, בהיותו בן 137, היה לו בן אחד רווק; ארץ משלו לא הייתה לו, גם לא פיסת קרקע; ולאומים טרם יצאו ממנו. אך שום מילה של תלונה לא יצאה מפיו. דומה שהוא הבין שאלוקים רוצה שיפעל, לא שיחכה לאלוקים שיעשה את המלאכה במקומו.

ולכן פעל. הוא מיהר ורכש חלקת קרקע ראשונה בארץ ההבטחה, את שדה המכפלה בחברון; ואז ציווה על עבדו למצוא אישה לבנו יצחק, כדי שייולדו נכדיו הראשונים משרה; ולבסוף, והוא ישיש מופלג, התחתן בשנית והוליד ישיה בנים שעתידים היו להיות אבותיהם של המון גויים. רק להרף עין ישב והתאבל על העבר; הוא מיהר לעשות את הצעדים הראשונים לבניין עתידו.

כך עשה, בדרכו שלו, ישראל קרישטל - וכך הגיע השורד מאושוויץ להיות האיש הזקן בעולם. גם הוא מת בשיבה טובה, זקן ושבע.

כך גם עשה עם ישראל כולו. שלוש שנים בלבד אחרי שעניי מלאך המוות ניבטו אלינו באושוויץ הוכרזה מדינת ישראל בארצו העתיקה של עם ישראל. לו ישבה יהדות העולם כל השנים מתום השואה ועד עתה באפס מעשה ורק ביכתה את המיליונים שנרצחו, הייתה זו תגובה מובנת. אך עם ישראל בחר בדרך אחרת. הוא כמו שאג פה אחד את דברי משורר תהלים, "לא אמות פי אחיה" (קית, יז) - ובזאת העיד כי ה' הוא אלוהי החיים. ומשום הרגלו זה של עם ישראל, למהר לקום מאסונות ולבנות לו עתיד, עם זה, העתיק מכל העמים במערב, הוא עדיין צעיר ותוסס, ובעל מעמד מוביל בעולם כולו בתחומי הרפואה מצילת החיים, ההתמודדות עם אסונות גדולי היקף, והטכנולוגיות משרות-החיים.

הנה לנו שוב, גם מן הפרשה הזאת, רעיון שבכוחו לשנות חיים ולב. כדי להמשיך קדימה לאחר טראומה ומטרגדיה יש לבנות תחילה את העתיד - ורק אז לגשת אל זיכרון העבר.

לפני שלושה חודשים הלך לעולמו האיש הזקן בעולם, רק חודש לפני יום הולדתו המאה וארבעה עשר. גילו זה הכניס אותו לרשימת עשרת האנשים מארכי הימים ביותר מאז החל רישום האוכלוסין המודרני. אם לא שמעתם עליו דבר לבד מעובדה זו, אתם ודאי חושבים שהוא הגיע לגילו המופלג משום שניהל חיים שלווים, חפים מפחד, מאבל ומסכנה.

אך המציאות הפוכה. האיש הוא ישראל קרישטל, ניצול השואה. הוא נולד בפולין ב-1903, שרד ארבע שנים בגטו לודז', ואז הועבר לאושוויץ. בגטו מתו שניים מילדיו. באושוויץ נרצחה אשתו. בעת שחרור אושוויץ הוא היה שלד מהלך שמשקלו 37 קילוגרם בלבד. הוא היה היחיד ממשפחתו ששרד.

הוא גדל כיהודי דתי ונשאר כזה כל ימיו. אחרי המלחמה הוא קם מעולמו החרב והתחתן שנית. גם אשתו השנייה הייתה ניצולת השואה. הם הולידו ילדים. הם עלו ארצה וגרו בחיפה. כאן חזר לעיסוקו שלפני המלחמה: הוא הקים מפעל לממתקים. הוא היה לממציא. אם טעמתם קליפות תפוזים מצופות בשוקולד, או שוקולד שכליבו ליקר העשוי בצורת בקבוק קטן, הנה נהניתם מפרי מוחו היצירתי. מכריו אמרו עליו שאין שמץ מרירות בליבו. הוא רצה להטעים את הבריות מן המתק.

לפני כשנה, כשהיה בן 113, חגג סוף סוף את בר המצווה שלו. במועד, לפני מאה שנה, הדבר נבצר ממנו. הוא היה אז יתום מאם, ואביו היה מגויס למלחמת העולם הראשונה. בתזמון כמעט פיוטי, ישראל נפטר בערב שבת עקב, הפרשה הכוללת את פרשיית "והיה אם שמוע" ובה מצוות התפילין ומצוות לימוד התורה לדרורות הבאים, "למען ירבו ימיכם וימי בניכם על הארץ אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם ימי השמים על הארץ" (ברכים יא, כא).

ישראל קרישטל היטיב לקיים את שתי המצוות הללו, וביום בר-המצווה המאוחר שלו עשה חיל בשתיהן. ביום ההוא התבדד ישראל כי הוא מניח-התפילין הזקן בעולם. הוא אסף את ילדיו, את נכדיו ואת ניניו תחת טליתו הפרוסה ואמר, "אני איש אחד; תראו כמה אנשים רבים הבאתי לעולם. עכשיו, כשאתם ואני עומדים כאן מתחת טלית שלי, אני חושב: שיש מיליון איש כמוני נספו. תארו לעצמכם איזה עולם הם היו יכולים לבנות". ישראל היה איש מיוחד במינו.

חייו של ישראל זורים אור על אחד הפסוקים המסקרנים ביותר בתורה. בתארה את מותו של אברהם מספרת פרשתנו, "ויגוע וימת אברהם בשיבה טובה זקן ושבע" (בראשית כה, ח). אין בתורה מוות שלו מן המוות הזה. והרי אנו יודעים מה היו חייו של אברהם - כמה מתוחים, כמה מתסכלים, כמה עתירי ניסיונות קשים. בצו ה' היה עליו להיפרד מארצו, ממולדתו ומבית אביו וללכת ליעד לא ידוע. פעמיים אילץ אותו הרעב לצאת לגלות ולסכן את חייו. צאצאים לאין ספור הובטחו לו, ככוכבי השמיים לרוב וכחול אשר על שפת הים - אך עד לגיל זקנה מתקדם התהלך ערירי. כאשר היה לו סוף בן מהגר שפחת אשתו, ה' אמר לו לגרשו. ואם ניסיתו זה אינו שובר-לב די צורכו, הנה את בנו היחיד משרה אשתו, יצחק, זה שה' אמר עליו שיהיה יורשו הרוחני וממשיך בריתו בדורות הבאים, הוא נצטווה להעלות לעולה. שבע פעמים הובטחה לו ארץ, אך במות שרה לא היו לו אפילו ארבע אמות של קרקע לקבור אותה, והוא נאלץ להפציר בחתים למכור לו חלקת שדה ומערת קבר. אלה הם חיים של תקוות נכזבות

חדש! ספר מספר 8 יצא לאור!

מבצע!

מול משלוח עד פתח הבית

79 ₪ | 8 ספרים רק ב-379 ₪

מוזמנית לקחת חלק במהפכת התשובה התל איביית!

מחפשת גרעין? באוי לשירות לאומי

גורעין המשיג 50 אלף יחידים.

שירות ממלא ומאתגר בקירוב לבבות והפצת יהדות עם צעירים המחפשים חיבור. השירות כולל מגורים בתל אביב, פעילות בערבים, שבתות וחגים.

לפרטים: הדסה 058-6220278 ראשיהודי

איש על העדה

כנס הוקרה לפועלו של הרב "ג יעקב אריאל שליט"א לרגל הגיעו לגבורות. בהוקרה על שנות פעילותו הרבות לבניינה של תורה בחיי היחיד והציבור במדינת ישראל.

צילום: שוקית שילוני

יום רביעי ד' בכסלו (22.11.17) בבית הכנסת הגדול רח' הרצל 47 רמת-גן

14:00 הנהגת הרבנות במדינת ישראל

כנס עיוני בהשתתפות הרב הראשי לישראל, רבנים וראשי ישיבות לבידוד ערכה של הנהגת הרבנות במדינת ישראל בהנחיית הרב אהרל"ה (אהרון) הראל

16:45-19:00

14:00-16:30

התכנסות ותפילת מנחה

הרב אליעזר איגרא - דיין בית דין הגדול ירושלים
הרב-שומר הסף לחוק ומוסר בחברה

הרב אריה שטרן - רב העיר ירושלים
סמכות רב עיר ביחס לרבנות הראשית ולרבנים אחרים

הרב יהושע שפירא - ראש ישיבת ההסדר רמת-גן
הנהגות ופסיקות מתורת הרב יעקב אריאל

הרב שמואל אליהו - רב העיר צפת
"לא תגורו" בשאלות ציבוריות

הרב מיכה הלוי - רב העיר פתח תקווה
כיצד להשיב לשואל שאינו מקפיד על ההלכה?

הרב אליהו בלומנצוויג - ראש ישיבת ההסדר ירוחם
הנהגת משה והנהגת אהרון בפסיקה רבנית

הרב דוד לאו - הרב הראשי לישראל
"הרבנות הראשית לישראל" - מרבנות 'קהילות' לרבנות 'קהל'

הרב נח ויז'ונסקי - רב היישוב כרמי קטיף
פסיקה רבנית בקהילה מעורבת

19:00 "מידי אביר יעקב משם רועה אבן ישראל"

כנס הוקרה חגיגי בהשתתפות רבנים ואישי ציבור בהנחיית אביר רט

מר ישראל זינגר - ראש עיריית רמת-גן
הרב אהרון כ"ץ - מ"מ הרב הראשי לרמת-גן
הרב שלמה שפר - רב הקמפוס, אונ' בר-אילן
מר אביהוא בן משה - סגן ראש עיריית רמת-גן
מר חיים גלרמן - יו"ר המחלקה למורשת ישראל עיריית רמת-גן

הרב ישראל מאיר לאו - רב העיר תל אביב יפו
הרב חיים דרוקמן - ראש ישיבות בני עקיבא
השר נפתלי בנט - שר החינוך
השר אורי אריאל - שר החקלאות
ח"כ הרב אלי בן דהן - סגן שר הביטחון

השקת מהדורה חדשה ומודחבת לספר מ'אהלי תורה' מאת הרב יעקב אריאל.
התוועדות עם הרב יעקב אריאל והרב יהושע שפירא בליווי יצחק מאיר.

צילום: מיכאל נחום

לפרטים: 08-6847325

האירוע גם לנשים | ישיבה נפרדת

בשיתוף המחלקה
למורשת ישראל

עיריית רמת-גן

ממעמקים קראתיד

מי משך את היד מבפנים, ומי נעל את הדלתות מבחוץ? < השומר שהסתבך והמופתי שהסתכסך < הרבי שעצם עיניים, והאישה שמצאה עצמה בירושלים < מבחר אירועים היסטוריים וסיפורי מופת על יהודים שזכו להתפלל במערת המכפלה / מתוך "המערה" מאת נעם ארנון

לנשק קברי אבותיי

בחודש חשוון ד'תתקכ"ו (אוקטובר 1165) עלה הרמב"ם, רבי משה בן מיימון, להתפלל בהר הבית ובמערת המכפלה; ביום ו' בחשוון עלה והתפלל בהר הבית, ובט' בו עלה למערת המכפלה. את ימי ביקורו בשני האתרים הוא קבע כימי חג עבודו ועבוד בניו אחריו לכל הדורות. תיאור הביקור מובא באגרתו לר' יפת הדיין, המסכמת סדרת אירועים מסעירים שעבר הרמב"ם במסעו לארץ ישראל.

[...] כליל אחד בשבת, שלושה ימים לירח סיוון, יצאתי מן הים בשלום ובאנו לעכו וניצלתי מן השמד והגענו לארץ ישראל. ויום זה נדרתי שיהא יום ששון ושמחה ומשתה ומתנות לאביונים אני וביתי עד סוף כל הדורות.

וביום שלישי בשבת, ארבעה ימים לירח מרחשוון שנת ששה ועשרים ליצירה, יצאנו מעכו לעלות לירושלים תחת סכנה, ונכנסתי לבית הגדול והקדוש והתפללתי בו ביום חמישי, שישה ימים לירח מרחשוון.

ובאחד בשבת, תשעה בחודש, יצאתי מירושלים

לחברון לנשק קברי אבותיי במערה, ואותו יום עמדתי במערה והתפללתי - שבח לא-ל על הכל. ושני הימים האלו - שהם שישי ותשיעי במרחשוון - נדרתי שיהיו לי כמו יום טוב ותפילה ושמחה בה' ואכילה ושתייה; אלוהים יעזורני על הכל, ויקים לי 'את נדרי לה' אשלם', אמן. וכשם שזכיתי להתפלל בה בחורבנה כך אראה אני וכל ישראל בנחמתה מהרה, אמן.

(אגרות הרמב"ם [מהדורת שילת], עמ' רכה)

מחר אתה איתנו

בשנת ה'ת"ד (1643), רבי אברהם אזולאי, ה'חסד

לאברהם, נכנס לא רק למבנה שמעל המערה אלא לתוך המערה עצמה, כדי להוציא את חרבו של הפחה ולהציל את קהילת חברון. הסיפור התרחש בשנת פטירתו.

פעם אחת בא פחה מאיסטנבול לעיר הקודש חברון, תיכנה ותכונן. ומנהג הישמעאלים שהולכים ביום שישי להתפלל במערת המכפלה, ובתוכם בא הפחה מ'סטמבול'. רצה הפחה לראות מה יש בתוך המערה, ונפלה החרב שלו מן התיק. והייתה חרב זו יחידה במינה והיא מצופה כולה בזהב ובאבנים טובות, והייתה שווה כל הון.

גזר הפחה על הישמעאלים שיוציאו את החרב מן המערה. הורידו אותם בחבלים ולא הספיקו, עד שהוציאו מתים. כיוון שראה הפחה כך, אמר: "מה אעשה? וכי אמית את כולם?" עמד וגזר על היהודים להיכנס אל המערה ולהוציא את החרב. מה עשו ישראל? עשו תעניות ותפילות, ואחר כך, כשהגיע הזמן, התפחדו מלהיכנס, ועשו גורל, ונפל הגורל על הצדיק 'חסד לאברהם', זכותו יגן עלינו, אמן. ותכף ומיד, משראה הצדיק שנפל עליו הגורל, הלך למקווה וטבל ועלה ואחר נתעטף בתכריכים,

ונתנו לו האבות רשות
ונכנס. ומרוב הפחד נתעלף
ולא אמר להם "שלום
עליכם". נתנו לו ריחות
בושם להריח, קם על רגליו
וסיפר להם המעשה. וכיוון
שראה שהמקום גן העדן
הוא, לא רצה לצאת מתוכו.

וכל אותו הלילה היו אנשי חברון יושבים לפניו
והוא דורש להם דברי קבלה מאברהם אבינו
עליו השלום.

משהאיר השחר קם ואמר לחבריו שיתפללו
בעדו כל עוד הוא בפנים המערה, שלא יאונה לו
כל רע. הלך למערת המכפלה וקשרוהו בחבל
וירד לתוכה. וכיוון שירד, החזיר להם החרב
בחבל ואמר: "הגיעה השעה שאראה תוכה".

הלך בפנים המערה וראה אדם אחד עומד.
נתפחד וקרא 'שמע ישראל', ואחר כך שאלו:
"מי אתה?" - השיב: "אני אליעזר עבד
אברהם". אמר לו אליעזר: "כיצד באת לכאן?"
עמד וסיפר לו כל המעשה. מששמע כל אותו
המעשה אמר לו אליעזר: "המתן בכאן עד
שאשאל רשות מאברהם, יצחק ויעקב, זכותם
תגן עלינו, אם תיכנס".

וכן היה, ונתנו לו האבות רשות ונכנס. ומרוב
הפחד נתעלף ולא אמר להם "שלום עליכם".
נתנו לו ריחות בושם להריח, קם על רגליו וסיפר
להם המעשה. וכיוון שראה שהמקום גן העדן
הוא, לא רצה לצאת מתוכו. אמרו לו האבות:
"זה אינו אפשר. עכשיו צא ומחר אתה עמנו!"

וכל ישראל יראים פן קרהו אסון, חס ושלום.
לסוף העלוהו בחבלים ובא לביתו שמח, וכל
ישראל שמחים עמו. אמר לחבריו: "כך וכך
נגזר עלי וכך רצוני!" וכל אותו הלילה היו
חבריו יושבים עמו והוא דורש לפנייהם בקבלה
עד קודם אור הבוקר. אותה שעה ירד למקווה

צילום אילוסטרציה: לע"מ

המערה. ואחר כך גזר על היהודים שילכו ויעלו
הטבעת שנפלה בתוך המערה. והיהודים ענו
ואמרו: "נלך, בתנאי שתתן לנו זמן ג' ימים".
וגזרו תענית על הציבור, והתפללו לקדוש
ברוך הוא, ואחר כך הפילו גורל; ונפל הגורל
על שמש הקהל. והשמש עשה טבילה, ולבש
הקיטל, וירד לשם; וראה שם ג' זקנים יושבים,
וכל אחד על כסא. אמר להם: "שלום עליכם!"
והם השיבו: "עליכם השלום". אמרו לו:
"תיקח הפגרים האלו ותעלה". ואחר כך אמרו
לו: "קח את הטבעת, ולא תדבר כלום מאשר
ראית". והביא את הטבעת לשר, והשר נתן לו
מנה גדולה. והיהודים אמרו לו: "מה ראית?"
והוא השיב להם: "לא ראיתי כי אם ג' זקנים
יושבים על כסאות, ועוד מה שראיתי אין לי
רשות לדבר".

שבביתו, טבל ולבש תכריכים וקרא "שמע
ישראל". ויצאה נשמתו בטהרה. והצטערו כל
ישראל כי אבד חסידו. ויהי רצון שבזכותו יגאל
כל ישראל, במהרה בימינו, אמן.

ולא תדבר כלום

על כניסה למעמקי המערה לחילוץ טבעת יקרה
מספר רבי יעקב בבאני בשנת ה'תק"ט (1759)

פעם אחת נכנס שר אחד למערת המכפלה, כי
הישמעאלים יש להם בניינים שם, ונפלה ממנו
טבעת למערה התחתונה. שלחו ישמעאלים
לתוכה כדי לחפש זה הטבעת, וכולם מתו בתוך

היבן היהודי?

בספר 'ידי משה' שכתב השד"ר ר' משה ירושלמי
(נדפס לראשונה באמסטרדם, 1769) מובא
סיפור 'מעשה שהיה' שסיפר למחבר הגביר ר'
יצחק דה מאיו. גביר זה היה יהודי מסלוניקי
שהתיישב באיזמיר, טורקיה, סייר בארץ, תמך
במחברים יהודים ותרם לטובת יושבי ארץ
ישראל. הוא תרם גם להקמת ישיבת 'נווה שלום'
- ברית אברהם בירושלים. הסיפור התרחש
באמצע המאה ה-18.

מעשה היה שבא לחברון גביר ושמו ר' יצחק
דעמאיו [דה מאיו], והוא היה עשיר מופלג
וסייר את ארץ ישראל להשתטח על קברי אבות
וקברי הצדיקים. משבא למערת המכפלה אמר
לשומר שיניח לו להיכנס ויתן לו חמישים
זהובים. ולא אבה השומר לשמוע לו. אמר
לו הגביר שישלם לו מאה זהובים אם יניח לו
להיכנס. ענה לו השומר שיתן לו את הכסף
תחילה. רצה הגביר להיכנס תחילה וליתן את

הכסף אחר כך. סוף סוף השתוו שיקבל השומר מחצית הכסף בכניסתו והמחצית ביציאתו. נתן הגביר לשומר חמישים זהובים והשומר פתח את המערה והניח לו להיכנס.

משנכנס הגביר סגרו השומר בעדו. בינתיים הלך השומר אל השר [המוסלמי] וסיפר לו המעשה ואת חמישים הזהובים הראה לו ואמר לו, שיקבל עוד חמישים זהובים, וליהודי צרור כסף גדול אתו, ואם יעליל עליו יוכל לקחת ממנו הכל. מיד עמד השר ורץ למערה.

בינתיים נפל על הגביר פחד גדול פן סגרו השומר בעדו כדי להתנכל בו. עבר הגביר את המערה עד לפתח המערה השנייה והתחיל לבכות ולהתחנן בתפילות ובקשות ובתחנונים, שלא נכנס לשם קורת רוחו אלא למען ראות מעשי ה' ולספר גדולתו וכבודו. משככה בכי מר, נפתחה הדלת הראשונה ויצא בשלום. בלי שהיות עלה על סוס ורכב מיד לירושלים. ושם היה מושל שר וגדול אחד, ואין לגביר סיבה כלשהי לפחד בה.

משבא השר של חברון אל המערה וראה כי היהודי איננו, נבהל השומר ואין אמתלא בפיו. שאל השר את השומר: "היכן היהודי? בנפשך, חייב מיתה אתה אם נתת ליהודי להיכנס, מפני שעברת על מצוותי. ואם לא נתת לשום יהודי להיכנס, הרי גזילה בידך וירא אתה שיוודע הדבר ובאת אלי בתירוצים כאלה". מיד ציווה השר להתיז לשומר את ראשו, ואת חמישים הזהובים החזיק לעצמו.

וכך מילט הגביר את נפשו מפני השר. וכך יעמוד לנו ה' יתברך בכל עת, מפני כל רשע וזד, ויגן עלינו מפני העומדים לבלותנו, ואת ארץ הקודש ירושנו, לנו ולנענינו ולזקנינו, במהרה בימינו, ובטוב ירושלים יראנו, ובנאות דשא יריבצנו, אמן.

לא תגורו

בשנת תרפ"א (1921) ביקר בארץ ישראל האדמו"ר מגור, הרב אברהם מרדכי אלטר זצ"ל (האמרי אמת); הוא נסע לחברון להשתטח על קברי האבות, וכך כתב:

בערים אחרות ובמושבות לא הייתי, זולת בחברון, יען בפעם הראשונה בהייתי בארץ הקדושה לא חפצתי להיות יותר מארבעה שבועות, שלא יהיה אצלי ברגילות, כמבואר בחז"ל, שכל יותר משלושים יום נקרא רגיל. מחברון שבתי ככאב אנוש, כי חרפה שברה לבי בראותי איך שפחה תירש גבירתה, כי המקום מערת המכפלה, שרשאים אנו ללכת, איננו יכולים להלוך רק איזה שליכות בהמדרגות, ומשם והלאה הנערים הערבים שוכבים ומקפצים, ולא יניחו לאחינו בני ישראל לגשת הלאה.

כעבור חמש עשרה שנה עלה האדמו"ר מעבר למדרגה זו, ובעקבות זאת התחוללה מהומה. לעומת היהודים המעטים, בני המזל, שזכו להיכנס למבנה, האיטור המוחלט על יהודים

רק שבע מדרגות מותר לכם לעלות ויותר אף לא צעד אחד" - הזהיר אותנו השומר הערבי של המסגד, אשר אף לאחר שקיבל "בקשיש" הגון, לא נתרכך ולא היה מוכן לשום פשרה.

האדמו"ר החל לעלות על המדרגות ואנו, קהל המלווים, המשכנו אחריו. השומר הערבי הקפדני מנה כל פסיעה ופסיעה של האדמו"ר:

"אחת, שתיים, שלוש, ארבע, חמש, שש, שבע... סטופ!" צעק השומר בקול זועף. אולם האדמו"ר, אשר פניו נתלהטו בזיו קודש, כאילו לא שמע כלל את צעקתו של השומר והמשיך לעלות במדרגות. אנו המלווים, ספרנו את המדרגות אשר האדמו"ר עלה בהן:

"שמונה, תשע, עשר, אחת-עשרה..."

זה הוא, כאן! (בלשון קודשו - בידידי: "דא איז עס!") נפלטה קריאה נרגשת מאת רבנו. ורבנו נעצר במקום, כשכולו שקוע בתפילה, ללא קול והגה, נוסח גור.

ברגע זה עצמו קפצו על פני המדרגות פרחחים ערביים, שנזעקו על-ידי השומר. הם נדחקו בינינו, דילגו וקפצו על המדרגות, מעלה מעלה.

"להם, 'השקצים', מותר לעלות, רק לנו אסור, אסור!" - פרצה אקאה עמוקה מלבו של מורנו בראותו זאת.

בינתיים קמה מהומה גדולה ונוראה. המון ערבי פרוץ, מבין אלה שרגילים להסתובב באפס מעשה בשוק בחברון, בא במרוצה משום שהשומר הערבי העביר החוצה זעקה מרה: "אל-יאהוד" (היהודים) רוצים לכבוש את המסגד!" על המדרגות, המובילות אל קברי האבות, פרצה תגרת-ידיים נמרצת - ועם כל הצניעות מחוייב אני להגיד, כי לא אנו, בחורי הישיבה, היינו אלה שספגו את המכות הנאמנות, כי אם להפך...

נעצרנו במשטרת חברון. היינו כעשרה צעירים וכמעט כולם מבין תלמידי "שפת אמת". העיר חברון נעשתה כולה כמקרה. הדמיון המזרחי של הערבים עלה כפורח והמסיתים נתלו במציאה גדולה זו.

בבוקר נודע לנו כי מעבירים את כולנו לירושלים ושם יערכו לנו "משפט מהיר".

בבית הסוהר הבריטי של ירושלים נכנס אלינו

עטורי זקן לעלות מעבר למדרגה השביעית נאכף בקנאות. האירוע שלהלן עשוי ללמד עד כמה הסתכן יהודי שהעז לנסות לעלות אף מדרגות מספר מעבר לה. את העדות כתב הרב יצחק מאיר, חסיד גור ולימים סגן הרב הראשי לצ"ה, הממונה על המקומות הקדושים וראש עיריית בני ברק:

היה זה באחד מימי חודש אלול שנת תרצ"ה. האדמו"ר מגור הגיע ובא לארצנו הקדושה. ובפעם זו שמענו, שיש בדעתו להתיישב בארצנו לפרק זמן יותר ממושך. אני נמנית אז על צעירי התלמידים בשיבת "שפת אמת" בירושלים, ומשנודע לנו שהאדמו"ר מתכוון לנסוע לחברון ולבקר במערת המכפלה, החליטו רבים מבין תלמידי הישיבה להצטרף למסע.

הגענו לכניסה הצדדית של "מערת המכפלה", אשר מעליה מתנוססים בנייני המסגד. בחרוץ עמדו על המשמר שוטר בריטי עם שוטר-עוזר ערבי. הם כיוונו את השירה שלנו והאדמו"ר בראשה, לאותה כניסה חיצונית, אשר רק דרכה מותרת הגישה ליהודים.

השומר הערבי העביר החוצה זעקה מרה: "אל-יאהוד" (היהודים) רוצים לכבוש את המסגד!" על המדרגות, המובילות אל קברי האבות, פרצה תגרת-ידיים נמרצת - ועם כל הצניעות מחוייב אני להגיד, כי לא אנו, בחורי הישיבה, היינו אלה שספגו את המכות הנאמנות, כי אם להפך...

מחברון שבתי בכאב אנוש, כי חרפה שברה לבי בראותי
 אך שפחה תירש גבירתה, כי המקום מערת המכפלה,
 שרשאים אנו ללכת, איננו יכולים להלוך רק איזה שליבות
 בהמדרגות, ומשם והלאה הנערים הערבים שובבים
 ומקפצים.

של הרבי ארכה קרוב לשעתיים. בעוד הרבי מתפלל ליד המדרגה השביעית הושג רישיון הכניסה למערת המכפלה. את הרישיון השיג אליעזר דן סלונים, בנו של הרב יעקב יוסף סלונים, נין ונכד לרבנית מנוחה רחל סלונים (נכדת אדמו"ר הזקן) שהיה מנהל בנק אפ"ק (אנגלו פלסטיין קומפני), הבנק של התנועה הציונית) ונמנה עם מנהיגי קהילת חברון. בזכות קשריו עם חוגים ערביים בחברון הצליח אליעזר דן להשיג רישיון מיוחד לביקור בתוך בניין מערת המכפלה בעבור האדמו"ר ומלווים מספר. ביומנו כתב הרבי תיאור קצר ותמציתי של הביקור במערה:

בחמש [אחה"צ] אנו נוסעים למערת המכפלה, זאת אומרת לקיר החיצוני. בפנים לא מרשים להיכנס. נעמדנו להתפלל מנחה, וזה אך למעלה משעה וארבעים דקות. בינתיים הגיעה ידיעה שראש הערבים, שהוא הבעל הבית של מערת המכפלה, הודיע שאותי עם חתני [הרב שמריה גור אריה] ומלוויה אברך מחברון [אליעזר דן סלונים] – יתנו לנו להיכנס בפנים. הנני נכנס לפנים. כבוד גדול עשו לי בנתינת רישיון זה. שם הייתי רק כחמש עשרה דקות, ומשם נסעתי להרב ר' יעקב יוסף שי' לנוח כמה דקות, והגיע הזמן להתפלל מעריב.

פחות משבועיים אחרי ביקור הרבי התרחש בחברון הטבח הנורא הנודע כ'פרעות תרפ"ט', בו נרצח ר' אליעזר דן סלונים הי"ד ועמו בני משפחתו ועוד יהודים רבים.

מגדל עדר (סמוך לצומת גוש עציון כיום), ושם פגש הרבי את רבני קהילת חברון שבאו לקבל את פניו. בהגיעו לחברון ביקר הרב תחילה בביתו של רב העיר הרב יעקב יוסף סלונים, ומשם המשיך עם מאות מלווים – תושבי חברון, תלמידי ישיבת 'כנסת ישראל' ואחרים – למערת המכפלה. השיירה עברה דרך הכביש החיצוני, לא דרך השוק והחנויות. הרבי התעכב ליד תחנת המשטרה הבריטית ששכנה ב'בית רומנו', בית שנרכש על ידי האדמו"ר שקדם לו, רבי שלום בער (הרש"ב), ושימש לפני מלחמת העולם הראשונה את ישיבת 'תורת אמת', אך השלטון העות'מאני הפקיעו.

כשהגיעה השיירה הגדולה למערת המכפלה עלה הרבי אל המדרגה השביעית, ושם התקיימה תפילת מנוחה. על פי התיאורים זו הייתה תפילה מיוחדת, בניגוני הימים הנוראים ובבכי, כפי שסיפרו עדי ראייה: "לפני שנכנס הרבי למערה, התפללנו תפילת מנחה במדרגה השביעית לפני הכניסה. עמדתי לידו והקשבתי לתפילתו. את הברכה הראשונה – 'אבות' עד 'אתה גיבור' – התפלל הרבי באריכות גדולה ובמנגינה של הימים הנוראים"; "בשעת המנחה זכיתי לעמוד קרוב לרבי מאחוריו. תפילת שמונה עשרה של הרבי נחרתה בי עמוקות. הסידור הקטן שבידו נרווה ונשרה בדמעות. היודעים אמרו שהתפילה הייתה כתפילת הימים הנוראים. מעמד זה השרה עלי השראה מיוחדת"; "הרבי התפלל מנחה בניגון הרבקות של תפילת ראש השנה שחדר ללבבות כל ההמון הרב הנוכחים שם, וכולם התפרצו בכיכות". תפילת המנחה

העו"ד ר' מרדכי בוקסבוים, שהוזמן להגן עלינו במשפט וצמאת-דם מתנהלת בעיתונות הערבית ובעולם הערבי כולו בגלל "פשע נורא" זה, שאחד מגדולי היהודים העז לעבור את הגבול של "שבע מדרגות" ונעצר להתפלל במדרגה האחת-עשרה.

בחדרי המאסר החלו לחקור אותנו קצינים בריטיים גבוהים. מטרתם הייתה להכין את "חומר האשמה" לקראת המשפט, שיפתח מיד. הקצינים הכניסו אלינו מספר פרחחים ערביים מחברון, שיוכלו לזהות אותנו. "יא חביבי" – קלט אחד מאיתנו את העצה שניתנה בלחש מאת שוטר ערבי לאחד מאותם פרחחים שהובאו בתור "עדי ראייה" – "אתה תבחר ותזהה את 'היאהוד', המרכיבים משקפיים, וכך יעשו כל יתר 'העדים'..."

מסרנו את "הסוד" הזה לעו"ד בוקסבוים, אשר הקדים להתייצב בפני השופט הבריטי קאמפל, שנבחר כראש בית-הדין שלנו.

"סימן זה נתון בידיך, השופט" – הודיע לו מראש הסניגור שלנו – "שכל אחד מבין הנאשמים שהוא בעל משקפיים, יוכר ויזוהה על ידי כל העדים הערביים בתור מחולל המהומה שכוונתו הייתה לחלל את המסגד".

וכך הווה. השופט הבריטי השתכנע אפוא בזיוף כל האשמה. ובכל זאת, כאשר בא להוציא את פסק הדין הכריז על חמישה כאשמים בהתקלות בלתי רצויה ובניסיון לבזות את המסגד. על חמשת האשמים הוטל עונש של ברירה – או מאסר של עשרה ימים, או קנס בגובה של שתי לירות שטרלינג על כל אחד.

הקופה של השלטון המנדטורי הבריטי בארץ נתעשרה אז בעשר לירות, ובזאת נסתתמה באופן רשמי ההסתה הערבית בעיתונות.

כשבידו ביתו

האדמו"ר השישי מליובאוויטש (חב"ד), רבי יוסף יצחק שניאורסון זצ"ל, ביקר בחברון באב ה'תרפ"ט (1929) כחלק ממסעו ההיסטורי בארץ ישראל. מסע הרבי לארץ ישראל עורר עניין רב, והביקור במערת המכפלה היה אחד משיאיו. ביקור זה היווה חוויה מיוחדת בעבור המשתתפים בו ובעבור יהודי חברון. הן עקב הוכות המיוחדת, הן (בדיעבד) עקב התאריך המיוחד – כעשרה ימים בלבד לפני פרעות תרפ"ט – פרעות שהמיטו שואה על קהילת חברון. המסע כולו תועד בספר 'מסע הרבי בארץ הקודש' מאת דוד זאב רוטנברג, ובו גם רישומי יומן של הרבי עצמו.

הביקור בחברון התקיים כיום שלישי ז' באב תרפ"ט (13 באוגוסט 1929). שיירת האדמו"ר ומאות מלוויו יצאה מירושלים בשעות הצהריים; התחנה הראשונה הייתה קבר רחל, ובה התפלל הרבי במשך כשעתיים. מקבר רחל המשיכה השיירה לכיוון חברון ועצרה ביישוב

ותשאל האשה: "ומה זאת?" ותיקח אשת המשמש את המפתח בידה, ואמרה לה: "ראי כי בעלי שכח היום את המפתח בביתו, ועתה לכי עמדי ואביאך אל תוך המערה, ואיש לא ידע". והאשה הישראלית אשר לא חשבה לרע האמינה לה, ותלך עמה ותרד לתוך המערה.

ופתאום סגרה אשת המשמש את הדלת אחריה, ותצא לרחוב ותקרא בקול גדול: "אהה! אשה ישראלית גנבה את המפתח מיד בעלי ונכנסה אל המערה!" ויבואו לקולה כל הערבים מעיר חברון, וכל אחד לקח עמו עצים לשרוף את האשה, וידליקו את העצים ברחוב העיר, וראש הכומרים ירד לתוך המערה להוציא את האשה, אבל חיפש ובדק ולא מצא מאומה. ויעל חרון אפו על אשת המשמש, ויאמר אליה: "ארורה את, כי התל התלת בנו, ודברי כזב אמרת על האשה הישראלית כי לא מצאתיה, ועתה דמך בראשך, ויעשה לך כאשר זממת לעשות לה". ויקום אחד מקרוביה ויאמר: "אחי, אל תשפכו דם נקי, נלכה נא אל בית אשה הישראלית, ונראה מה תאמר, אולי היתה במערה". וילך ראש הכומרים ואנשים רבים עמו, ויבואו

וארא והנה זקן בא אלי ויקחני בידו ואמר לי: 'בתי אל תפחדי מאומה, לכי לביתך ושיער אחד לא יפול ממך ארצה'.

בית האשה וימצאוה כובסת מלבושים. וכאשר ראו זאת, ויאמר ראש הכומרים אל האנשים אשר עמו: "הלא עניכם לנוכח בכיטו אשר אין אשמה להאשה, כי אינה יודעת מאומה מכל הנעשה, וראו פה מים הרותחים אשר תכבס בהם, ואיך יתכן אשר בשעה אחת היתה בתוך המערה וגם חזרה לביתה וגם עשתה לה מים רותחים? אין זה כי אם שקר וכזב אשר רצתה להעליל עליה אשת המשמש, ועתה חי ה', כי יעשה לה כאשר זממה לעשות לאשה הזאת". ויחזרו כולם למקום התבצרה וישרפו את אשת המשמש, והאשה הישראלית נמלטה מידיהם.

ואחרי שכוך חמת הערבים, ותבוא האשה להרב ותספר לו כדברים האלה: "הנה בבואי לתוך המערה וראיתי כי אשת המשמש סגרה את הדלת אחרי, הבנת את מעלליה, וידעתי כי נפשי עומדת לשרפה, ופחד גדול נפל עלי ונתעלפתי, וארא והנה זקן בא אלי ויקחני בידו ואמר לי: 'בתי אל תפחדי מאומה, לכי לביתך ושיער אחד לא יפול ממך ארצה'. ואשאל אותך: 'אבי, הלא הדלת סגורה ואיך אוכל לצאת?' ויאחזני בידו ויאמר: 'לכי עמדי, ובבואך לביתך - הנה ערכתי לך עצים, גם יורה עם מים רותחים נתתי על האש, גם מלבושים רבים נתתי בתוך היורה, וכאשר תבואי לביתך תכבסי המלבושים, וכאשר יבואו אלייך הערבים וישאלו אותך למה נכנסת למערה, תעני להם: לא ידעתי דבר מכל אשר דיברתם, הלא תראו כי כובסת אנכי, וכל היום לא יצאתי מפתח ביתי'. כן דיבר אלי הזקן, ונעלם ממני ולא ראיתי עוד. וכאשר הקיצותי מחיוני, והנני עומדת בביתי, ונמלאתי שמחה וגיל על כל חסדי ה' אשר הפליא לעשות עמדי", כן סיפרה האשה להרב. ולא עברו ירח ימים ותמת האשה, ויעשה לה

והרב הבין כי נשברה יד הנער בין האבנים הגדולים, ויוציאה מן האבנים, וישאו את הנער לביתו, ומחלתו כבדה עליו מאוד מאוד - א) מפני הפחד הגדול כחשבו כי אחד מן האבות הזויק את ידו, וכל הרופאים אמרו על חייו נואש. ואז שלח אביו המושל להרב לבקש ממנו שיתפלל בעד בנו, וכן עשה הרב, והנער נתרפא. ומיום ההוא נתן המושל רשות לאחינו להתפלל אצל הכותל מבחוץ, ואיש לא יפירם, אבל לכנוס לתוך המערה אין לשום אדם רשות, והוא מחוקי המדינה. רק כומר הערבי יורידוהו בתוך תיבה פעם אחת ביום להדליק שמה הנרות, והוא לא יגע בקרקע, ואיש אשר יכנוס לתוכה יכו אותו מכות נמרצות, ובשנים הקודמים היה דינו לשרפה.

מעשה נכונות

מעשה באשה ישראלית אשר רחצה מלבושים בבית הערבי המשמש בבית התפילה אשר בו הוא פתח המערה, ומפתח הדלת היה שמור בידו ולא נתנו אף לאשתו. וקרה פעם אחת ששכח המפתח בביתו ומצאו אשתו, ואמרה להאשה הכובסת, "אם תרצי אעשה עמך אות טובה אשר מעולם לא זכה שום ישראל לזה".

בן הקאמיקאם

הנה בימים הקדומים לא הניחו הערבים לבוא איש ישראל אף ברחוב אשר מערת המכפלה בו, וכל ישראל הבא ברחוב זה סקלוהו באבנים עד אשר ברח להציל את נפשו, ולזה חדלו אחינו לבוא ברחוב זה. עד אשר בא אברהים פחה לארץ ופחדו נפל עליהם, אז נתן רשות לאחינו לגשת לכותל המערה מבחוץ להתפלל שם, אבל לא לכנוס לתוכה. וכל איש הנכנס לתוכה, בין יהודי בין ערבי, אחת דתו להמית. ואחרי אשר גבר הסולטאן את הפחת מצרים ולכד את הארץ תחת ידו, החזירו הערביים לרשתם ולא נתנו לבוא לאחינו ברחוב זה, עד המעשה שנהיה:

כי פעם אחת הלך בן הקאמיקאם [המושל] בעיר חברון דרך רחוב זה, וראה יהודי אחד אשר התפלל אצל כותל מערת המכפלה, ויצעק עליו בקול גדול, והיהודי מרוב פחדו לקח את ספר תהילים אשר בידו ונתנו בחור א' בכותל הנכנס לתוך המערה, וברח לנפשו טרם יתקבצו הערביים לקול הנער בן המושל הנ"ל. וכאשר ראה הנער שנתן ספר בכותל הלך ללקחו, וכאשר הכניס ידו לחור הכותל היורד לתוך המערה לקחת את הספר, חיפש בידו בין האבנים ולא מצאו, וכאשר ביקש להוציא את ידו לא היה יכול, כי ניתן ידו בין אבנים גדולים ונשברה. אך מגודל אמונת הערביים בקברי הקדושים, חשב הנער כי איש אחד אחזהו בידו ולא הניחו להוציאה, ויצעק בקול מר למען יבואו אנשים להושיעו, ויבואו כל יושבי העיר וגם אביו המושל לקול צעקתו, אבל לא היה לאל ידם להוציא את ידו, וישלח המושל לקרוא את הרב מעיה"ק חברון.

סקירת ספרים חדשים לקראת היריד בי"ט כסלו

מחשבות חרוץ מהדורה חדשה

המחשבה היא עיקר האדם, שהרי כאשר אדם שקוע במחשבתו – נמצא הוא כולו בה. לפיכך עיקר שלמות האדם היא בכוח המחשבה, שתהיה מחשבתו שקועה תמיד יומם ולילה בעבודת ה', באהבה ויראה, בלימוד התורה והשגתה כפי כוחו ומדרגתו, וכך נעשה אדם שלם.

רעיון זה פותח את חיבורו הנפלא של הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין, מגדולי תלמידיו של בעל 'מי השילוח' מאיזביצא, שהרחיב ופיתח את שיטתו בחסידות בדרכו המיוחדת. ספריו הרבים שוטחים משנה סדורה של השקפה והדרכה חסידית, ומשלבים עיון מעמיק בתורת הקבלה לצד גאונות אדירה בתורת הנגלה. בספריו חושף רבי צדוק את זרוע קדשו בדרושים וחיידושים מעוררי מחשבה והתפעלות.

'מחשבות חרוץ' מציג מערכות עיוניות ארוכות על זמני ומועדי השנה: פסח, ספירת העומר, שבועות, ראש השנה, חודש תשרי, ארבע פרשיות, אדר ופורים. בדרשותיו מדקדק המחבר בכל פרטי החגים והמועדים ומציג את משמעותם הרוחנית והפנימית. מרבה הוא לדייק במניינם של דברים, כגון בארבע מצוות פורים, ארבע פרשיות, ארבע ראשי שנים וארבע מצוות של אכילה בפסח.

כדרכו של רבי צדוק, מגוון הנושאים העולים ונידונים נרחב ביותר, כך במערכה אחת פותח הוא בתוקפו של אחשוורוש שנזכר בתחילת ובסוף המגילה, ממשיך בביאור המסופר על רבי יהודה הנשיא שנטע נטיעה בפורים, רחץ בי"ז בתמוז וביקש לעקור תשעה באב, ומאריך בהסבר מעמדם של אחשוורוש ונבוכדנצר נגד דוד ושלמה.

במהדורה החדשה והמפוארת, פרי עמלו של הגה"ח ר' משה לינק, סודר פנים הספר בפיסוק וחלוקה לקטעים, צוינו אלפי מראי מקומות, ובשוליים הובא בהרחבה תוכן המקורות עצמם, בכדי לסייע ללומד להבין את הרעיון בשלמותו.

מי השילוח מהדורה חדשה

בטרם נסע הרה"ק רבי מרדכי יוסף מאיזביצא לראשונה לרבו הקדוש, רבי שמחה בונם מפשיסחא, הכין את לבבו ונפשו לקבל את עומק תורתו, והיה בקי בכל ספרי הקבלה. כך היה לאחד המיוחד שבמעתיקי השמועה מבני החבורה הקדושה, בית לובלין ופשיסחא. רבו הגדול העיד עליו שהוא כמי השילוח ההולכים לאט וחדרים היטב לעומקי העומקים, ולפיכך נקרא ספרו הקדוש בשם 'מי השילוח'.

ספרו כולל אוצר בלום של רעיונות מעוררי לב מכבשונה של החסידות, על סדר פרשיות התורה, נ"ך וש"ס, שנלקטו ונערכו לאחר פטירתו על-ידי נכדו, מתוך דרושיו שהיו מצויים בכתבי תלמידיו. סגנונו מתאפיין בעמקות מיוחדת, אך יחד עם זאת במילים ספורות מבהיר הוא רעיונות טמירים וכמוסים.

רבות עוסק הוא בהוכחה שכל דברי התורה שייכים לכל אדם באופן פרטי, וכן מכל המאורעות המתוארים בתורה ניתן להפיק הוראה ולימוד לכל זמן ולכל נפש, ועל דם יש להוסיף חיל בעבודת הבורא. דגש מיוחד מעניק לסוגיית הטוב הנסתר הצפון בפנימיותו של כל נברא ונברא, ועתידי להתגלות לעתיד לבוא.

משנתו של הרה"ק מאיזביצא נלמדה והוסברה בעומק ובהרחבה בספרי בנו ונכדו אדמו"רי איזביצא בעלי 'בית יעקב' ו'סוד ישרים', וכן בכתבי תלמידו הגדול רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ע שהתבטא על רבו: "וקבלתי ממי שנגלה לו מסוד ה' ליראיו".

המהדורה החדשה מתוקנת ומוגהת, כוללת מראי מקומות וציונים רבים למקומות אחרים בתורתו של המחבר. ברכה לעצמו קובע 'ליקוטי מי השילוח', בו נאספו ונלקטו אמרותיו הטהורות הפזורות בשאר ספרי חסידות. בסוף הספר: קונטרס המפתחות, הכולל מפתח מלא לתנ"ך וש"ס, מדרשים וספרי קבלה, ומפתח ערכים מפורט ובהיר המסייע למצוא כל חפץ.

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
וביריד ספרי החסידות בי"ט כסלו בבנייני האומה

הרב הספר גדול, וכבוד גדול עשו לה אנשי חברון.

מה עשה דוד המלך במערת המכפלה?

הצדקת אשת ר' צבי קמינקר הייתה אשה בעלת זכויות רבות. באותם ימים לא היה נדיר שנשים מתות בעת לידתן, רח"ל. סיבוך כלשהו בלידה היה מביא את היולדת לידי סכנה, והרופאים בכפרים לא יכלו להושיע. אך בסביבתה של הרבנית קמינקר ידעו הכל שהיא הכתובה למתקשה בלידתה. פעמים רבות קרה שאך נכנסה הרבנית לחדרה של היולדת - והכל נעשה קל, התינוק נולד, שלום לו ושלום לאמו.

ויהי היום, ור' צבי קמינקר והרבנית עלו לארץ ישראל, אליה השתקוקו כל הימים, וחיו בירושלים בדוחק גדול. בקושי היה להם כמה פרוטות לקנות חלות לשבת, אבל הם לא התלוננו. בבואה לעיר הקודש לא רצתה הרבנית שידעו על סגולתה המיוחדת, אך מאידך, עז היה רצונה להמשיך לעזור ליולדות כדרכה בחוץ לארץ. מה עשתה? כשהייתה שומעת על אשה היושבת על המשבר, הייתה נכנסת אליה לפי תומה בלי שקראו לה, והכל בא על מקומו בשלום. אבל עם הזמן קלטו יהודי ירושלים שאין כאן מקריות, שכניסתה של הרבנית לבית היולדת היא הגורמת לחבלי הלידה להתקצר ולתינוק להיוולד בריא ושלם. ואז החלו לקרוא לה במכוון. והיא באה, כמובן, אבל כשרצו לשלם לה היא סירבה, באומרה שלא בכוחה הוא, הכל בסיעתא דשמיא.

באותם ימים הייתה ארץ ישראל נתונה תחת השלטון הטורקי. יום אחד בתו של הפחה ישיבה על המשבר. הלידה הסתבכה, והיולדת נכנסה לסכנה ממשיה. קרא הפחה לכל הרופאים, אך איש מהם לא הועיל. פנה אליו אחד ממקורביו היהודים ואמר לו: "אדוני הפחה, אל תביזו את ממונך על רופאים שלא יועילו. כאן, בירושלים, יש אשה העושה פלאות. אם תוכל להביאה לכאן לא תזדקק לרופאים". הזדרז הפחה והלך בעצמו לביתה של הרבנית, וביקשה לבוא ולהציל את בתו. הרבנית הסכימה מיד. וגם הפעם, רק נכנסה לחדרה של היולדת - ומיד השתחררה הלידה מסיבוכיה, התינוק נולד בריא, ואמו יצאה מכלל סכנה. הפחה רצה לשלם לה, אך למרות עונייה לא הסכימה לקבל דבר, ואמרה שהיא רק צינור לישועת ה'.

פנה הפחה לידיו היהודים ואמר: "עשו לי טובה, דברו עם האשה הזאת, אין זה מכובדי שלא לתת לה גמול על מה שעשתה עבורי". כשנקראה הרבנית קמינקר לשוב ולהתייצב לפני הפחה, היא אמרה: "אם הוד מעלתו רוצה לשלם לי איזה גמול - רק זאת אבקש: ינתן לי להיכנס למערת המכפלה ולהתפלל שם על קברי אבותי". הפחה לא היה יכול אלא להסכים.

מערת המכפלה, המקום שם קבורים אדם וחוה, אברהם ושרה, יצחק ורבקה, יעקב ולאח

צילום: מגדיר הכטמן

וכאשר ביקש להוציא את ידו לא היה יכול, כי ניתן ידו בין אבנים גדולות ונשברה. אך מגודל אמונת הערביים בקברי הקדושים, חשב הנער כי איש אחד אחזהו בידו ולא הניחו להוציאה, ויצעק בקול מר

אחרי כמה שעות היא עלתה בחזרה ומצאה את הדלת נעולה. היא דפקה וקראה שיפתחו לה - ואין קול ואין עונה. היא החלה לבכות ולהתחנן: "בבקשה, חנו לי לצאת!" עד שהבינה שכלאו אותה שם בכוונה. מה יכלה לעשות? רק לחזור ולהתפלל. היא ירדה שוב במדרגות, ושם למטה, בתוככי המערה היא שבה לתפילה, אבל עכשיו, כמובן, פי אלף יותר עמוק מהפעם הראשונה.

עכשיו אני רוצה שתדעו: ר' צבי קמינקר היה צאצא ישיר לדוד המלך. הוא ידע את שושלת היוחסין של אבותיו עד דוד המלך. והרבנית כלואה עכשיו בחשכה, בוכה וקרובה להתעלף. ופתאום היא רואה אור גדול: משהו מגיע... איש בעל זקן לבן, וכתר זהב על ראשו. והוא אומר לה: "אני סב סבך, דוד המלך. בואי איתי ואוציא אותך החוצה". הרבנית הלכה אחריו. אבל רגע לפני שהיא יצאה, היא חשבה לעצמה: כשאצא ואומר שדוד המלך הוציא אותי - מי יאמין לי? אז אמרה לדוד המלך: "האם תוכל לתת לי משהו שיהיה לי למוכרת שהוצאת אותי מכאן?" והוא נתן לה ספר תהלים קטן. אחר כך פתח לה פתח, והוציא אותה אל האור. הפלא היה שכשיצאה היא מצאה את עצמה לא בחברון, ליד מערת המכפלה, אלא בירושלים מול ביתה, ובידה - ספר התהלים הקטן שקיבלה...

ספר התהלים הזה נמסר מדור לדור. שמעתי בבובוב שפעם הגיע איש אחד לבקר את הרבי מצאנז, כשבידו ספר התהלים הקטן. הוא היה ניין לר' צבי קמינקר ואשתו.

- הייתה שנים רבות בשליטת המוסלמים. הם גזרו על היהודים איסור חמור על הכניסה אליה והודיעו כי העובר על האיסור - מסתכן בנפשו. בחוצפתם האופיינית, הם טענו שכניסת יהודי למערה מחללת את קדושתה... "מתי תרצי ללכת?" שאל הפחה את הרבנית. "בעוד שלושה חודשים", השיבה. אתם מבינים? במשך מאות שנים לא נכנס יהודי להתפלל על קברי אבותינו הקדושים. הרבנית קמינקר רצתה ללכת לשם ממש בשם כל ישראל. בליבה אמרה: אולי אוכה שהתפילה שאתפלל שם בשם כל ישראל - תביא את המשיח. ותפילה מיוחדת כזאת - צריכה הכנה. במשך שלושה חודשים הכינה את עצמה, כדי שתוכה להתפלל שם בכל כוחה, מהעומק הכי עמוק שבלבה.

אני רוצה שתדעו רבותי, זהו סיפור אמיתי. שמעתי אותו בבובוב. זה סיפור קלאסי, ומובא בכמה ספרי חסידות.

באותו זמן רגזו רופאי הפחה. חרה להם שהיהודייה העלובה הזאת הצליחה במקום שהם נכשלו, והם התמלאו עליה שנאה וקנאה. וכששמעו שהפחה נתן לה רשות להיכנס למערת המכפלה - גמרו ואמרו לנקום בה. היום מתפללים בבניין שמעל המערה, אבל באותם ימים היו יורדים לתוככי המערה. והיו שם הרבה מדרגות. הלכו הרופאים לשומר המערה ואמרו לו: "ראה נא חביבי, נכון שהפחה נתן ליהודיה רשות להיכנס, אבל על היציאה משם - הוא לא דיבר..." הם נתנו לו כסף רב - והוא עשה את הסיפורים הדרושים...

ביום המיועד הופיעה הרבנית, כשבידה אישור כניסה מהפחה. היא נכנסה פנימה, ירדה במדרגות, ושם למטה התחילה להתפלל.

הבעל שם טוב אומר...

הרב שמואל טל
ראש ישיבת תורת החיים

תורת חיים בארץ ישראל

שמעתי ממורי (הבעל שם טוב): "כל רבי בארץ ישראל, ורב מבבל". כי מעשה האדם הכל ייחודים על ידי חכמה - ר, ובינה - ב. רק בארץ ישראל נוסף עוד י נבועי בחינת הדעת, מה שאין כן בחוץ לארץ בלא דעת. ודברי פי חכם חן.

כתובת פסים נשא ר"ה ולכך שאל

ספירות החכמה והבינה משמשות להעמדת ובירור אמיתות היסוד שמכותן הדברים יתבצעו במציאות בעולם המעשה. אך אמיתות לבד אינן מספיקות בשביל יישום בעולם המעשה, ומעשים לבד אינם מספיקים כשהם מנותקים מאמיתות היסוד. החוליה המחברת בין האמיתות ובין המעשים היא 'בחינת הדעת' שהבעל שם טוב הקדוש מדבר עליה.

לחיבור זה ישנו ממד חיצוני וממד פנימי: הממד החיצוני הוא שהאדם לומד על מנת לקיים ואין חכמתו מרובה ממעשיו, וכשהוא מקיים את הדברים בפועל, הוא עושה זאת מתוך מודעות והתאמה למה שלמד. והמדמד הפנימי הוא שהאדם מחובר בכל לבו לדברים, ומלא מוטיבציה לעשותם. שני הממדים כלולים ב'בחינת הדעת', וכאיים לידי ביטוי שלם בארץ ישראל.

השבוע נעסוק בממד החיצוני, ובגיליון הבא בממד הפנימי.

בחוץ לארץ אין קדושה בעצם זה שאדם בונה בית, זורע בשדה או פותח חנות. ממילא, שקיעה כזו היא התרחקות מהתורה ומהדבקות בה'. בארץ ישראל יש לעניינים אלה ערך אלוקי ויש בהם מצווה, וממילא כשאדם

עוסק בהם הוא מממש את רצון התורה ומוריד אותו לעולם המעשה בצורה שלימה. מכיוון שגם הלימוד וגם המעשה הם צדדים שונים של רצון ה', הם משלימים זה את זה. בחוץ לארץ יש הכרח לבחור בין תורה לחיים, וחיבור מלא לאחד מהם בא הכרח על חשבון החיבור לשני. לכן המימוש של התורה, שהיא 'תורת חיים', הוא חלקי. הדבר נרמז בכך שה'רב' הוא ללא י.

בארץ ישראל התורה מנהיגה את החיים, והחיים משפיעים גם הם על לימוד התורה. כדי לזכות להארת הדעת של הארץ, יש לחתור להביא לידי מימוש את התורה שלומדים. והדבר אמור גם ביחס ללימוד וגם ביחס לעשייה: כשלומדים, יש לחתור להגיע לדברים מעשיים שילוו אותנו גם אחרי היציאה מבית המדרש. בלימוד הלכה יש להגיע להנחיות ברורות ומעשיות, ובלמוד שאר מקצועות התורה - יש להפיק מכל לימוד חיזוק בעבודת ה' שיקרב אותנו לדבקות המחשבה והרצונות שלנו בה' יתברך. כשעוסקים בבניית עולם המעשה, יש לחתור לקיים ולהנהיג את הדברים על פי התורה שלמדנו בבית המדרש, וגם כאן הדברים אמורים בין במשמעות של שמירה מלאה של ההלכה ובין במשמעות של דבקות בה' ועשייה לשם שמים.

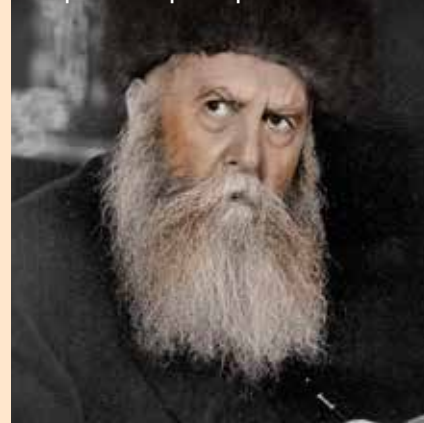
החתייה לחבר את התורה לעולם המעשה מעצימה ומחזקת את הקשר שלנו לה' יתברך, ובונה בנו מוטיבציה גדולה ואהבה גדולה לה' ולתורתו, והכרה ממשית ומעשית בכך ש"לית אתר פנוי מיניה" (תיקוני זוהר צא ב). כך אנו זוכים שחיינו מתקדשים על ידי התורה, ותורתנו מתברכת ומתעצמת על ידי הקיום המלא שלה בעולם המעשה.

על כל אחד להכיר את מקומו...

האורח שעמד מהצד והאזין לשיעור, התחיל לסתור את כל הענינים שחידש ר' זרח מאיר. בתחילה הוא מנה את החידושים שחידש ר' זרח מאיר וכל חידוש הפריך מעיקרו. כל הנוכחים, ובראשם ר' זרח מאיר, התבלבלו ונדמו.

ניחוח של פעם

מכתבי רבי יוסף יצחק שניאורסון

ה.א. "המקיף את חבירו משלש רוחותיו". כשסיים ר' זרח מאיר להסביר את המשנה, דבר שארך זמן ניכר, אמרו הגאונים הזקנים בהתפעלות גדולה, שמחידושי תורה כאלה בודאי שמחים התנאים והאמוראים בגן עדן.

ראש ישיבה, אברך צעיר - רבנו הזקן

האורח שעמד מהצד והאזין לשיעור, התחיל לסתור את כל הענינים שחידש ר' זרח מאיר. בתחילה הוא מנה את החידושים שחידש ר' זרח מאיר וכל חידוש הפריך מעיקרו. כל הנוכחים, ובראשם ר' זרח מאיר, התבלבלו ונדמו.

נענה האורח ואמר שהיה בעיירה קטנה ושמע ראש ישיבה, אברך צעיר, לומד סוגיא זו, ובמשך כמה שעות למד את המשנה.

הזקנים ור' זרח מאיר נדהמו, קמו ממקומותיהם, נתנו שלום לאורח ובקשוהו להתיישב ליד השולחן. ענה להם האורח: על כל אחד להכיר את מקומו...

האורח היה החסיד ר' מנחם זכריה, שנשאר בדריבין ובמשך כמה שנים הפכו כל גאוני דריבין לחסידיו רבנו הזקן.

ראש הישיבה הצעיר - היה רבנו הזקן.

(ספר השיחות [בלה"ק] היש"ת ע' קכה)

גאוני בריסק ויילנה בשם הגאון ר' זרח מאיר ה"חטטן".

כשר' זרח מאיר היה אומר שיעור, היו באים זקני גאוני דריבין לשמוע, שכן הוא היה מחדש נפלא בהסברה חריפה. כשהיה אומר שיעור, היה מקדים: התרכזו ושמעו חידושי תורה שתנאים ואמוראים בגן עדן שמחים עליהם.

"מחידושי תורה כאלה בודאי שמחים התנאים והאמוראים בגן עדן"

פעם אחת, כשר' זרח מאיר עמד לומר שיעור, נכנס לבית המדרש עובר אורח, הניח את שקו בצד, רחץ את ידיו, ואנו האברכים נתנו לו שלום. בתוך כך נכנס ר' שלום שלמה - אחד מהחסידים, חנווני - ובראותו את האורח נתן לו שלום, שאל אותו אם כבר אכל והזמינו ללכת אתו לביתו לאכול. האורח ענה לו שכבר אכל, והתיישב ליד השולחן כדי לשמוע את השיעור.

הזקנים ור' זרח מאיר הורו לאורח, לעמוד בצד ולא להתיישב ליד זקני הגאונים. על כל אחד להכיר את מקומו - אמרו לו. האורח לא הגיב, קם ועמד בצד.

ר' זרח מאיר התחיל בהקדמתו הידועה בשבח עצמו בלימוד והחל ללמוד את המשנה (כבא בתרא

ר' זרח מאיר ה"חטטן"

כ"ק אדמו"ר האמצעי שיבח את ההדרכה של המלמד הראשון שלו ר' ישראל דוב, שהדריך אותו לשמוע סיפורים חסידיים והכניס בו חיות בזה.

פעם מצא כמה חסידים יושבים ומספרים ביניהם סיפורים חסידיים, והנה הוא שומע שהחסיד ר' חיים מדריבין מספר:

בדריבין היו בני התורה הנכבדים ביותר - מתנגדים גדולים, ואילו החסידים היו מנין מצומצם של אברכים שהיו סמוכים על שולחן חותניהם. אני - מספר ר' חיים - הייתי אחד מאברכים אלה, וכולנו למדנו אצל הגאון ר' זרח מאיר ה"חטטן" ("גריבלער").

ר' זרח מאיר היה יהודי בן ששים שנה שלא פסק פיו מללמוד. כל ענין שלמד, היה אצלו סוגיא שלימה עם הרבה פרטים. ולכן קראוהו

צלי"ש לחיילים

פרץ אינהורן

זריזים, מהירים ומאירים

בממתנה - ככה הגמרא מלמדת אותנו. "גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכנה". לה' יתברך יש מספיק מלאכים בשמים, ה' רוצה שנהיה מלאכים בארץ, על ידי מאות אלפי מעשים קטנים וגדולים יומיומיים שמחברים שמים וארץ וגורמים לקידוש השם גדול.

חיילים יקרים ואהובים! הצבא מחנך אותנו לזריזות נפלאה מתחילת הטירונות: "מחלקה 2 לפתוח שעונים...", "חצי דקה הייתם פה, חצי דקה הייתם שם, עמדתם לי בזמנים? חסר לכם שלא... אתם הולכים להיוע הרבה מאוד ולשלם ביוקר על האיחור של השניות האלה... מחלקה 2 תזכרו שאתם חייבים לי 5 שניות... לכל שבת יש מוצאי שבת... זמנים זה קודש... למה נראה לכם שאתם לא רצים כשאני נותן לכם זמן... ירדה לכם חצי דקה... תתחילו לרוץ... המפקד, אפשר תוספת זמן? לא! תעמדו בזמן! אני רואה שאתם לא מבינים שזמנים זה קודש... אם לא תעמדו בזמן הבא תחטפו חזק..."

איזה כיף לרוץ, איזה כיף להתאמן ולתרגל את מידת הזריזות, אנחנו אוהבים את הצבא ואוהבים את המדינה ושומרים לקיים את כל המצוות של הגיוס לצבא מתוך זריזות שמעידה על חיבור אמיתי ואהבה. "מצווה הבאה לידך אל תחמיצנה", "זריזין מקדימין" - רוץ ותהיה הראשון שדואג להחליף את השומר בזמן, כדי שגם הוא יוכל להספיק ולאכול בחדר האוכל ארוחת צהריים חמה וטעימה בשפע, ולא לקבל רק איזו חמגשית שמבאסת והרבה פעמים לא משייבה. רוץ אחי, רוץ ותהיה הראשון שדואג להעלות לעמדות שמירה קפה שחור לאחים שלך מהמחלקה, כדי שלא יירדמו ויחטפו שבת אם יתפסו אותם. רוץ אחי, רוץ ותבקר חבר שלך מהחדר שקיבל "בית" וכל החברה רק צוחקים עליו ויורדים עליו שהוא סמרטוט ומוותר לעצמו, רוץ ותשאל יפה לשלומו, תביא לו כוס מים קרים או שתקנה לו פחית ואיזה חטיף, תאמין בו. רוץ אחי, רוץ וגמור את המצוות עד הסוף - "אין המצווה נקראת אלא על שם גומרה" - התחלת? תסיים! אל תפסיק דברים באמצע! קידוש ה' גדול זה כשאתה זוכה לרוץ למצוות ראשון וגם להמשיך במילוי המשימה עד הסוף, ואת הכל לעשות בשמחה וברוח נדיבה.

אברהם אבינו מושך את שרה ואת ישמעאל להיות שותפים עמו בזריזות המצווה, גם אנחנו נשתף את האחים שלנו בשמחה של הזריזות והמקצועיות של העשייה הצבאית.

כן, אחים שלי, בזריזות שלכם, אתם כבר מכינים את עצמכם, בעזרת השם ובעתו ובזמנו, לזכות ולמצוא את ה"רבקה" שלכם שתהיה זריזה ומאלת שמחה בעבודת ה' יתברך ותמסור את הגופש כמוכם כדי לקדש את שמו בעולם, ובעזרת ה' ככה ויותר מכם יהיו ילדיכם - בניכם ובנותיכם.

וכן, אחים שלי - גם בעומס חום וגם עם גימלים ובתוך ומתוך כל הקשיים והאתגרים שיש לכל חייל בצבא, לא לוותר על עצם החיים שלנו - חיים של חסד.

וכן, אחים שלי, אל תשכחו את היסוד:

"לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות" - ככל שאתה יותר קרוב לה', אתה יותר קרוב לבניו של המקום ברוך הוא, אוהב אותם ומאמין בהם. יותר נותן להם, יותר סבלן, יותר וותרן, יותר מסתכל בעין טובה, יותר דן לכף זכות, ככל שיותר מחוברים לרבנים ולדבקות בתורה, יותר מתפללים לה' שייתן לנו רעיונות יצירתיים שיגרמו שיהיה שם שמים מתאהב על ידינו יותר.

יהי רצון שנוכה להיות עובדי ה' באמת ונרבה באהבת חנינם.

כשבוע שעבר קראנו על זריזותו של אברהם אבינו, הריצה שלו אל ה"ערבים" ואל הבקר, המהירות שלו להגיע לאוהל של שרה אמנו ולזרז אותה לטרוח גם כן. גם את הנער - ישמעאל בנו, הוא מזרז להיות שותף במצוות הכנסת אורחים. ובפרשה שלנו, התורה מלמדת אותנו איך זריזות משתרכת עם זריזות. כל מעשיה של רבקה בזריזות נפלאה: ממהרת להוריד את כדה, ממהרת אל השוק ורצה שוב ושוב אל הבאר עד שהיא מסיימת להשקות ולהרוות את אליעזר ואת כל עשרת הגמלים. מיד אחר כך היא ממשיכה בזריזותה לרוץ ולהגיד לבית אמה את כל מה שקרה.

פשוט מחזק לקרוא וללמוד את הפרשיות האלו. שידוך אלוקי של החסד העל-טבעי של רבקה אמנו עם החסד העל-טבעי של בית אברהם אבינו, שלא מסוגל לנוח אפילו כשיש עומס חום 5 והוא קיבל כמה גימלים מהקב"ה בזכות ברית המילה, אבל אברהם אבינו ללא חסד - אין לו חיים. אפילו שהוא מגיע לשיא הדבקות בה', כשה' בא לעשות לו ביקור חולים, הוא רואה תוך כדי את ה"ערבים" ושם את ה' יתברך

קורס מדריכי חתנים

מיועדי הקורס:
לאנשי הקהילה בעלי יכולת גישה למורים יועצים חינוכיים משמיעים בעלי השכלה אקדמאית תורנית אברכים

מקומות אחרונים

בין הנושאים הנלמדים:
תקשורת בונה השקפה וזוגיות דרכים לפתרון בעיות בזוגיות יסודות ביניי שטרה

הפתיחה: א"ה ביום ראשון א' כסליו תשע"ח 19.11.17
הנחה למקדימים להירשם עד לפני כ"ג בחשוון - 1300 ₪
לאחר מכן - 1500 ₪ המרצים/ות:

הרב מנחם בורשטיין, ראש מכון 'פועה'
הרב שמואל יוסף שליט"א, פוסק ארצי לטהרת המשפחה

14 מפגשים ימי ראשון 20:00-22:00

מסלולי הכשרה נוספים לנשים: ייעוצת נישואין | מרצות יועצת הלכתית | מאבחנת תנ"ך די **מוקד ארצי: 02-67-4444-5**

מסלולי הכשרה תורנית/ תורות ומשפחה יועץ נישואין | טוענים רבניים | מדריכי חתנים | עורכי חופות וקידושין | הכשרת מרצים | משגיחי כשרות | סופרי סת"ם | מגיהי סת"ם | משפצי תפילין | מוהלים | שוחטים | תוקע שופר | אפיק מוצות

מסלולי הכשרה לרבנים ואברכים מצוינים בבסיקה: פסיקה בטורה | פסיקה בארבעת הימים | מקוואות | חציצה | כשרות | סת"ם

לרישום: הרב חנוך וסרמן נציג ישיבות ההסדר ורבני קהילות

055-9-650-52-9

עד לשער של הישיבה התיכונית, הכל היה ברור, מובן. הקודש שכן במקומו בטוח, מוקף בפאות עבותות, משוחררות בגאווה, בכיפה גדולה, ששיער קצוץ צמוד מתחיתה, כי מי צריך "דינים" בישיבה?

החול גם הוא שכן מבורר, מרוחק, לא שייך לבחורי ישיבה, עם כאלה פאות, חלומות, מחשבות על גאולה. החול היה שייך לחברה מהשכונה, שיער ארוך, צבע...

עולם תמים, של שחור ולבן, ברור, מוגן.

לא לכם ולנו לבנות את בית אלוקינו.

עובר הזמן, ופתאום לא הכל ברור, לא הכל מובן. פתאום העולם כבר לא כל כך שחור ולבן, יותר דומה ליינן ויאנג, פתאום מדברים על זה שגם בטלויזיה, בסנדא, בריקוד, בדיבור אמת בין חברים, גם שם יש קדושה, יש אמת - אי שם מעבר לקו.

פתאום נפתח עולם מרתק, מזמין שינוי, התרענויות, ריח של גשם באוויר.

פתאום הוא מוצא את עצמו מנסה להיכנס לעולם ההרמוני, המופלא, שהולך ומשתכלל, הולך ונגלה. פתאום לא כל החברים עם פאות, עם כיפה גדולה, עם אש בעיניים, אש של תורה. יש גם חברים שלוקחים למקום אחר, למקום של טיול, של דיבור, של הברזה, של דרישה נוקבת ללא הפסקה, למקום ששיער ארוך לא מבטא כפירה, אלא ביטוי לדרישה לחקירה, לזעקה לאלוקות גלויה. גם פה יש אש, גם אם שונה.

ואין סתירה, אין כפירה, אין בלבול ואין סטייה.

יש שילוב, יש עולם אין סופי, בית מדרש לטבע מתוך התורה.

והשינוי במחשבה, באידיאל תופס גם מקום בעשייה, ונוצר לו עולם עדין ומופלא, עולם מלא איוון, הרמוניה.

ונוצר יום מלא, יום של איוון ובלימה, של שקידה ללא הפסקה על לימוד תורה, שמתוך כך בערב, הישיבה עם החברה עד שתיים, תהיה תמה, מכוונת, ברה.

ונוצרים תפקידים שההוא מפעם לא חשב לקבל, הוא אחראי קיוסק, פעילות כיתתית, וטיול סוף שנה. ומישהו גם צריך לחנך את החמשושים, להרכיב קצת, תורה. ולמרות שזה מצריך מאמץ, מחשבה, הרבה עבודה, פתאום גם הלימוד עמוק, אמיתי מכון מטה, הוא לא מנותק מעולמה, של תורה.

והשינוי הפנימי זולג החוצה בקול תרועה רמה, השיער צומח מתחת לכיפה שהלכה וגדולה, והפאות מתגלגלות מסביב לאוזן, לא מבושה, כעוד אקט של איוון, שעוזר לו לגלות שכינה. ויופי אין סופי מתגלה לו שם בשיער הארוך מתחת הכיפה הגדולה, בפאות שמגיעות עד הבטן, ומגולגלות בקפידה. השיער יש בו משהו שמכריז, כמו תעודה, העולם כולו בשבילי, מלא שכינה, בהכל אפשר לראות אור, עם המון, המון עבודה, הכנעה - הבדלה - המתקה. והשער פותח שערים לתוכו, לחברה.

כשה' בוחר המשימה משתנה, ואחרי שבועיים בישיבה גבוהה, יש שינוי מסלול, משימה חדשה, ומפה לשם יש רוטינה שונה, בית חולים, אולטראסאונד, סי טי, מחלקה.

ופתאום הוא מכיר מילים שהוא לא ידע, ניתוחים, כימותרפיה, ציטוטסקיקה, תופעות לוואי, רק שלא תהיה בחילה.

והשיער, השיער הארוך היפה, הפאות שגולגלו בקפידה, שתמיד הזכירו לו מה המשימה, ליצור איוון, להביא גאולה, פתאום נתון בסכנת נשירה. אז כאקט אחרון של פרידה, של קבלה בשמחה, גם אצלו, השיער נצבע, לא בשביל לכפור, להראות כמו החברה בשכונה, יותר כמו אמירה "הנני ואלכה" השיער היה תזכורת, תעודה, ברצונך עכשיו זה השתנה, ולכן כהבטחה, שהעיקר, המשימה, לא נשכחת לא נעלמה, השיער נצבע.

ועובר הזמן והנשירה מתחילה, ופתאום שער שונה נפתח לו, לא שער אל עצמי, לא שער לחברה. שער מיוחד, רק שלי ושליך, שער אל בורא עולם באמירה. שער של קורבן, שיער של העדר, של שתיקה. שער שמתוך איבוד כבודי, עולה אמירה, שמגלה שהשיער שצמח בלי שליטה, לא היה של דינים, של פריקה, היה של חיבור, של עבודה. שגם בו, כמו עכשיו, היה אקט של עקידה.

ויש לי הכבוד והזכות, לעמוד לפני בורא עולם בשתיקה, במחשבה, ולתת את כבודי, את סבלי, מתוך שתיקה של אהבה.

פתח לנו שער בעת נעילה.

מכתב גלוי מיניב חניא

כס"ד

שלום וברכה,

שמי יניב חניא ואני עוסק כבר הרבה מאוד שנים בתחום של התמודדות עם אינטרנט פוגעני. החל מהשלבים הממש ראשוניים של העניין, עבור דרך הפריצה הגדולה של האינטרנט המהיר, ועד לשלב הטלפונים החכמים ששינה שוב את הכללים.

עניתי על עשרות אלפי שאלות בתחום, העברתי אלפי הרצאות להורים, בתי ספר, ישיבות ומכינות... דיברתי עם נופלים, עם מכורים, עם הורים מתוסכלים, עם אימהות בוכיות, נשים המומות, בעלים שחובטים בראשם בצער ועוד...

משמייים, אני מונח בצומת מעניינת שבה אני סבור שאני רואה את התמונה השלימה - מצד אחד יש לנו מגוון רחב של אתרי תוכן (וכך אנחנו מכירים את הנושאים הכספיים, את עולם הפרסום, את המדיה ואת הטרנדים), מצד שני באתי מהעולם הרבני וכך אני מכיר את הנפילות, את הקושי, את החטאים ואת ההתמכרויות ומצד שלישי יש לי חברת פיתוח עם מתכנתים ואנשי מחשב, וכך אנחנו מכירים את העולם הטכנולוגי שעומד מאחרי הדברים, עד כדי שפיתחנו תוכנה לפיקוח גלישה בשם "שומר מסך" שהיתה הכלי הראשון לפיקוח גלישה על טלפונים.

בעקבות כל זה אני מקבל המון שיחות טלפון, מכתבים, אי מיילים והודעות שנוגעות לעניין מכל הציבור כולו. זה סוג של סייסמוגרף לעוצמת ההתמודדות של הציבור עם האתגר האינטרנטי. יכולתי מאוד להכביר בסיפורים וקשיים, לזעזע ולרטש... אולם נסתפק בכך שנאמר שמידי פעם צץ קושי נוסף שלעומתו, כך נראה, כל מה שהיה עד עכשיו מחוויר.

כך גם קורה לאחרונה, שבה כולם מדברים על זה שתוכנות המסרים המיידים (ווטסאפ ודומיו) הפכו להיות חלק ניכר ואולי עיקרי בקושי. מלבד הזיהום של הקבוצות, התועבה וחוסר הצניעות שהכלים הללו מאפשרים, הווטסאפ ודומיו הם (שוב) נשק שובר שיוויון. ההתמכרות אליו נוראית, וכפי הנראה כעת, מבחינה טכנולוגית, לא ניתן לסנן אותו כלל. הווטסאפ מאפשר שבירה של כל כללי השיחה והצניעות, משל אין כללים כאלה יותר בהתכתבות אלקטרונית.

טכנולוגית מדובר על קושי גדול... כמעט ולא ניתן לחשוב על דרך לסנן את התוכנות הללו, וגם אם נניח שהיה אפשרי לעשות זאת עבור אחת מהן, הרי שהכל נשאר פתוח בכל התוכנות האחרות.

בעקבות כל זאת, והמון התייעצויות, יש לנו רעיון לפיקוח על תוכנות מסרים מיידים, ולמעשה כל אפליקציה שהיא.

רעיון שאנו רוצים ליישם כחלק מהתוכנה שלנו, "שומר מסך" ולהציע אותו הלאה. רעיון שאנחנו סבורים שהוא היחיד שיכול לעבוד בעולם הקשה של טלפונים.

אולם, חסר לנו מימון. יש צורך במחקר מסויים, וכן ברכישת כלי תכנותי מחברה יפנית שמבקשת כעשרת אלפים יורו על הכלי בשלוש שנים. אני סבור שאנחנו יכולים לעשות את זה - לספק כלי שיעזור להתמודד עם אתגר המסרים המיידים והאפליקציות, אולם אנו זקוקים לעזרה בעניין. בתור תרומה, אני חושב שלא יכול להיות תחום יותר חשוב לעילוי נשמת, לישועה או לכל עניין אחר.

מדובר בדברים שהם בנפש נפשנו... ובסכום, שהוא אפילו לא הסכום שמוציאים על הכנסת ספר תורה, ניתן לשנות עולמות, לעזור לאנשים ולמנוע כאב וצער ממאות אלפי יהודים. לא פחות.

אם אתם סבורים שאתם יכולים או רוצים לעזור בעניין, הצורך הוא סביב כמה עשרות אלפי שקלים. בהתמודדות על עולמות שלמים וחיים ורוחניים של כמעט כל יהודי.

אשמח לשמוע מכם,

יניב חניא - 054-6702323

admin@shores.org.il

איך ממשיכים הלאה?

נחמה שלום.

קוראים לי תהילה. אני כרגע בהפסקה, כבר חודש וחצי. ההפסקה הזאת דורשת ממני הרבה אומץ להגיד "לא" להצעות...

אבל אני לא רוצה לצאת עכשיו. זה יהיה ממקום פנימי לא טוב. אני מרגישה שאני חייבת עצה ועזרה כדי להצליח להמשיך לחפש ממקום בריא ואמיתי.

לפני חודש וחצי, נפרד ממני בחור שיצאתי איתו חמישה חודשים. הקשר איתו התחיל לאט, אבל בטוח. עם הזמן הפגישות הלכו ותכפו, והקשר נהיה עמוק יותר ויותר. כבר ראיתי את עצמי מתחתנת איתו. ממש ככה. שיתפתי אותו בדברים הכי עמוקים שלי. היו לנו המון חוויות משותפות. התחלנו לדבר על העתיד. הייתי בבית שלו והוא בשלי. הייתי בעננים.

ואז הוא חתך. היום, כשאני מסתכלת אחורה, ברור לי שהיו סימנים מוקדמים. אבל אז לא ראיתי כלום.

הוא לא הסביר הרבה. רק אמר שיש בינינו פער גדול מדי, שהוא פשוט מרגיש שזה לא זה. בפגישה שבה הוא נפרד ממני, כל כך לא קלטתי מה קורה, שלא שאלתי כלום. אחרי כמה ימים התחילו לצופן המון שאלות - למה באמת הוא נפרד ממני?? מה קרה שם ולא ראיתי??

לא הייתי מסוגלת להתאפק ושלחתי לו הודעה. ביקשתי שיגיד לי את כל האמת.

הוא התקשר, ושוב אמר שפשוט הרגיש שהפער בינינו גדול מדי ושהוא מרגיש שהוא לא מסוגל להתחנן איתי. יצאתי מהקשר הזה עם כל כך הרבה סימני שאלה...

כשהתחלתי לצאת לדייטים, הייתי מתמסרת מיד לקשר. נפתחת, מתרגשת, נפגעת בקלות... כל קשר שהיה לי ונגמר, גם אם אני זאת שחתכתי, שרט בי שריטה. הבחורים שיצאתי איתם המשיכו להתשוב איתי גם אחרי שנפרדנו. הרגשתי שאני צוברת עלי עול כבד של תחושות שליליות על עצמי, שאני משווה כל הזמן, שהקשרים שהיו לי ממשיכים ללכת איתי הלאה...

הבנתי שאני צריכה לעבור תהליך פנימי משמעותי מאוד עם עצמי, כדי שאוכל להיכנס לקשר חדש ממקום ששמח במי שאני. התחזקתי מאוד באמונה שהקב"ה ישלח לי בחור מדהים, שווה ומיוחד. התייעצתי עם מאמנת שעזרה לי להגביר את האמון בעצמי ולהשתחרר מהצלקות שהקשרים הקודמים השאירו בי.

ואז הגיע הקשר האחרון שסיפרתי לך עליו. התקדמתי צעד צעד, במתינות ובסבלנות. הקפדתי לחשוב גם עם השכל ולא ישר להתלהב ולהיסחף. הקשר התקדם ופשוט הרגשתי שזה זה. וזה נגמר. ופשוט התרסקתי פנימית.

אני מרגישה קושי מאוד גדול להמשיך ולהיפגש כרגע, כי אני פשוט לא רואה איך אני משתחררת מהקשר הזה. איך אני ממשיכה לצאת בלי להשוות אליו כל הזמן? ויותר מזה - איך אני

ממשיכה להיפגש מתוך אמון וביטחון בעצמי ובקב"ה? אני אפילו לא יודעת למה הוא נפרד ממני, ותחושת חוסר הוודאות וההשפלה וגם... כן, גם רגשות אשמה ושאלות אינסופיות מה הייתי צריכה לעשות אחרת...

כל הדברים האלה מתערבלים בתוכי, ואני אשמח מאוד לעזרתך - איך להמשיך מפה הלאה?

שלום לך תהילה יקרה,

קודם כל, מה שאת מתארת זו באמת סיטואציה ממש לא פשוטה. ממש. לאף אחת. ההרגשה הזו שאת כל כך משקיעה, וקורה פה משהו שלא תלוי בך ומרסק את החלום...

זה מאוד מאוד טבעי "לסחוב" איתי חוויות מקשרים שנגמרו. רגשות אשמה, תחושות של חוסר אמון בעצמי, חוסר אמון בבחורים, חוסר אמון בטוב שמגיע לי... אלה תחושות מאוד הגיוניות אחרי שאנחנו עוברות עוד פרידה ועוד אחת. הכאב של פרידה מבחור שרצייתי, דומה במובן מסוים לכאב של אבדן, כאב על חלום שאבד והתנפץ לרסיסים. והכאב הוא גדול, ורק את יודעת כמה...

אנחנו בני אדם, וב"ה יש לנו לב. הלב הזה שיש בתוכנו יהיה הכלי החשוב ביותר בחיי הנישואין שיהיו לך בע"ה - לאהוב את בעלך בכל נימי נפשך, לאהוב את ילדייך...

גם הרצון להיות אהובה, להרגיש ביטחון, לקבל אישור שאני טובה ושווה ונורמלית - כולם רגשות בריאים ואנושיים.

יש כאלה שמלכתחילה מגיעות לעולם הדייטים ממקום מאוד שמור, נזהר, אפילו מבוצר לעיתים. גם בקיצוניות הזאת יש הרבה סכנה, כי בסופו של דבר כדי לאהוב ושיאהבו אותנו... צריך להיפתח, צריך ליצור קשר וחיבור עמוק בקשר שמחבר בינינו.

אבל הצד השני של זה, זה בדיוק מה שאת מתארת - כל קשר שמסתיים שורט בי שריטה עמוקה, שממשיכה איתי הלאה לקשרים הבאים. אם זה ביחס לעצמי, ביחס לבחורים או ביחס לאלוקים. אז איך משתחררים מקשרים קודמים ומצליחים להתקדם הלאה?

את חייבת להבין, שהאוצר שאת מחפשת לא נמצא בתוך בית נעול, והמפתח אליו איננו בידי הבחור שאיתו יצאת. האוצר שלך מחכה לך הרבה יותר קרוב ממה שאת חושבת. נסי לשבת ולחשוב עם עצמך - מה אהבת בקשר הזה? אילו חלקים חדשים בתוכך באו לידי ביטוי?

לאחר התבוננות מעמיקה תגלי, שלא רק את הבחור אהבת בקשר הזה. אהבת גם חלקים מסוימים בתוכך, שהצליחו לבוא לידי ביטוי

דווקא איתו. יכול להיות שבדרך כלל את מאופקת וסגורה, ובקשר הזה הצלחת להשתחרר ולצחוק בחופשיות.

או שהרשית לעצמך להיות נשית - כי הוא היה גבר...

המקומות האלו שהגעת אליהם, הכוחות שגילית ובנית בעצמך, הם רק שלך!!

הקשר איתו גילה צדדים חדשים בתוכך, שבעזרת ה' תחזוי שוב.

אולי בדרך קצת שונה, אולי עם אדם אחר - אבל עדיין עם אותה הרגשה נפלאה! ואפילו יותר...

צורת ההסתכלות הזו, נותנת המון חירות פנימית וכוח.

היא מאפשרת לך להתפתח, לצמוח, לגדול, לגלות בעצמך את אותם צדדים מיוחדים - בלי להיות תלויה בהחלטה של אף אחד.

ועוד דבר - טבעי ביותר, שאחרי פרידה כזו כואבת, מעבר לאכזבה, ואולי הבדידות - תרגישי גם קצת (ואולי הרבה) אשמה.

מה עשיתי לא בסדר? איפה הייתה הטעות? הרי ברור שאם הייתי (השלימי את החסר) טובה יותר / חכמה יותר / מיוחדת יותר / יפה יותר / אחר - היינו כבר מזמן עומדים תחת החופה.

חשוב לשאול את השאלות הקשות האלה, ולנסות להתקדם ולהשתפר.

אבל חשוב עוד יותר לשאול אותן ממקום חזק. ממקום של אמונה בעצמי ובמי שברא אותי, בחר בי ואהב אותי.

ממקום של אהבה שלי את עצמי, וחיבור שלי אל הטוב שבי. ממקום כזה אפשר באמת להתקדם ולשפר.

לפני שאת שואלת את כל השאלות הקשות, תעשי דברים שמחזקים אותך. כי אם נשאל את השאלות הללו ממקום חלש, כל תשובה עלולה להחליש אותנו יותר. ורק כשאת במקום חזק יותר, אפשר לנסות לחשוב:

האם יש משהו בהתנהלות שלך בקשר שהיית רוצה לשנות? יכול להיות שמהו בתוכך לא נתן לזה לקרות?

אולי תגלי שהקשר נגמר בגלל סיבה אמיתית - פער גדול מדי ביניכם. או סיבה שתלויה רק בבחור ולא קשורה אלייך.

ויכול להיות גם שתגלי שיש לך עוד על מה לעבוד.

לפעמים קשר טוב יכול להיגמר כי יש חלקים אצלנו שמעכבים אותנו מליצור זוגיות טובה, ופרידה כזו היא הזדמנות לברר אותם.

רק את יודעת איזו עבודה נכון לך לעשות, ועם מי נכון לך לעשות אותה.

אולי עם אמא, אולי עם חברה טובה. ויכול להיות שעזרה מקצועית תוכל לעזור גם לך לזהות, למקד, ולסלול דרך חדשה!

שבת

שבוע החסידות של שבת

לראשונה באירועי ייטס כסלו
בבנייני האומה: שבוע שלם של
המתבררות והמעלות עם מאורן
אדיר של אירועים מסביב לשערון

יריד בהיקף חסר תקדים
כנסי החסידות
12 מופעים סוחפים
המועדויות במופעים ונכל ערב
ט"ו-י"ט כסלו תשע"ח

19kislav.co.il

072-2609970 : המרכזי | כרטיסים למופע המרכזי:

ספורי צדיקים

רבי שניאור זלמן מליאדי. בעל התניא
מאת: נתנאל ובת אל אפשטיין

המאסר והגאולה

2

לקראת י"ט כסלו

אני מקוה שכן. יש לנו זכר ארבה - ארבה לכלא המאסר בפטרבורג.

ובכן, הרב הבוגד... יושב בנחמה?

המרכבה הזאת נוסעת ישירות לפטרבורג כמתכנן ודבר לא יעצר בעדה, מוכן!

מה?! שאסיר יכתיב לי מתי לנסע ומתי לא?! לא מענין אותי מה התורה שלך מסכימה ומה לא, ברור לך?

כבוד שר המשטרה, אבקש להפסיק את הנסיעה. בעוד כמה שעות תגנס השבת, והתורה אוסרת נסיעה בשבת.

לקמחרת בבקר

"ויהי בקר יום הששי"...

"צוהיו אף עקתיו, בטליו ושבתיו"

מה?! מה זה?!

קחו סוס ודהרו מיד לכפר הקרוב! הביאו לנו פועל שימתקן את זה! מיד!!

מה קרה? נוסע?

הציר של הגלגל הקדמי נשבר, כבוד השר...

בעת, המשך נסיעה מידיו דבר ארבה עוד לפנינו, אז בלי שום עצירותו

קעבר שעה

טוב מאד.

זהו זה, שר המשטרה. הציר מתקן ונזק לא תהייה לך בעיות עם המרכבה הזו עוד.

הו, כלום. צוטוט מתוך אחד ממוזמורי השבת, שנה עתה זלזלת בכבודה. והמלה "עקתיו" פרושה באדיש "צירים"... בטלים ומשבתים...

טלחה וטאהת

כְּשֶׁנִּפְתַּחְתָּהּ שָׂרָה יָדָע אֲבָרְהָם שֶׁהוּא רֹצֵה לְקַבֵּל אֶת שָׂרָה לְשֵׁם, בְּאוֹתָהּ מִעֲרָה עֲתִיקָה. הוּא גַם לֹא רָצָה לְקַבֵּל אוֹתָהּ בְּמִתְנָה, אֲלָא הִתְעַשֵּׂשׂ לְשַׂלֵּם חֲמוֹרֹתָהּ אֶת הַמַּחִיר הַמְּבֻלָּא.

אֲבָרְהָם קָנָה אֶת כָּל הַשְּׂדֵה שֶׁהַמְּעַרָה שׁוֹכְנֵת בוֹ, וּבַמְּעַרָה הַיְאֵת הוּא קָבַר אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ. כְּשֶׁהוּא נִפְטָר - קָבְרוּ אוֹתוֹ לְיָדָהּ. בְּהַמְשָׁךְ נִקְבְּרוּ בְּאוֹתָהּ מִעֲרָה גַם יֶעֱזֵק וּרְבִקָּה וַיַּעֲקֹב וְלֵאָה, וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה בָּאִים יְהוּדִים לְהִתְפַּלֵּל בַּמְּקוֹם הַשְּׂדֵה הַזֶּה - מִעֲרַת הַמַּכְפֵּלֶה.

(על-פי פרקי דרבי אליעזר, פרק לו)

הַסַּמְפֵּל פְּנִימָה וְרָאָה שְׂתֵי מַטוֹת, וַעֲבִיְהוּ וַשְּׂנִיָּם אִישׁ וְאִשָּׁה זְמַנִּים מְאוּד. לֵיד רְאִישֵׁיהֶם דְּלִקְנוּ נְרוֹת.

אֲבָרְהָם רָאָה אֶת הַמַּחְזָה הַמְּפֹלָא וַיַּעֲמֵד עַל מְקוֹמוֹ בְּחֻדָּת מְדִישׁ. פְּתוּאִים שָׁמַע קוֹל מַמְרוֹמִים. זֶה הָיָה קוֹלָם שֶׁל מַלְאָכֵי הַשָּׁרַת. הַמַּלְאָכִים אָמְרוּ: "זֶה הַמַּבָּר שֶׁל אָדָם וְחוּזוֹ, וּבְעֵתֵיךְ יִקְבְּרוּ בַּמְּעַרָה הַזֹּאת גַּם אֶת אֲבָרְהָם וְשָׂרָה, יֶעֱזֵק וּרְבִקָּה, וַיַּעֲקֹב וְלֵאָה".

לְסַח מִשֵּׁם אֲבָרְהָם אֶת הַעֲגֵל, וַעֲכִשׂוּ הַעֲגֵל הַלָּךְ כְּשֶׁקֵּט וְלֹא נִסָּה לְבָרַח. אֲבָרְהָם הִבִּין שֶׁהַעֲגֵל בָּרַח כִּי פָדִי לְהִרְאוֹת לוֹ אֶת הַמְּעַרָה הַסוּדִיָּת.

וּבְאוֹתוֹ בִּסְוֵי הוֹדִיעֵנו לוֹ כִּי בְּעוֹד שָׁנָה יוֹלֵד לוֹ וְלִשְׂרָה בֵן - יֵצֵאָתָּהּ.

לְכַבּוֹד בּוֹאִים שֶׁל הָאוֹרְחִים הַלָּךְ אֲבָרְהָם אֶל הַעֲדָר פָּדִי לְסַחַת עֲגֵל וּלְהַכִּין מִמֶּנּוּ אֲרוֹנָה מְכַבְּדָת. הוּא הִחֲמִיל לְלָכֵת עִם הַעֲגֵל, וּפְתוּאִים הַעֲגֵל הִחֵל לְבָרַח. אֲבָרְהָם רָץ אַחֲרָיו, וְהַעֲגֵל הִתְרַחַק עוֹד וְעוֹד. הוּא עָלָה עַל גְּבֻעוֹת וַעֲבַר בְּיוֹ עֲצִים, עַד שֶׁנִּכְנַס לְחוּץ מְעַרָה.

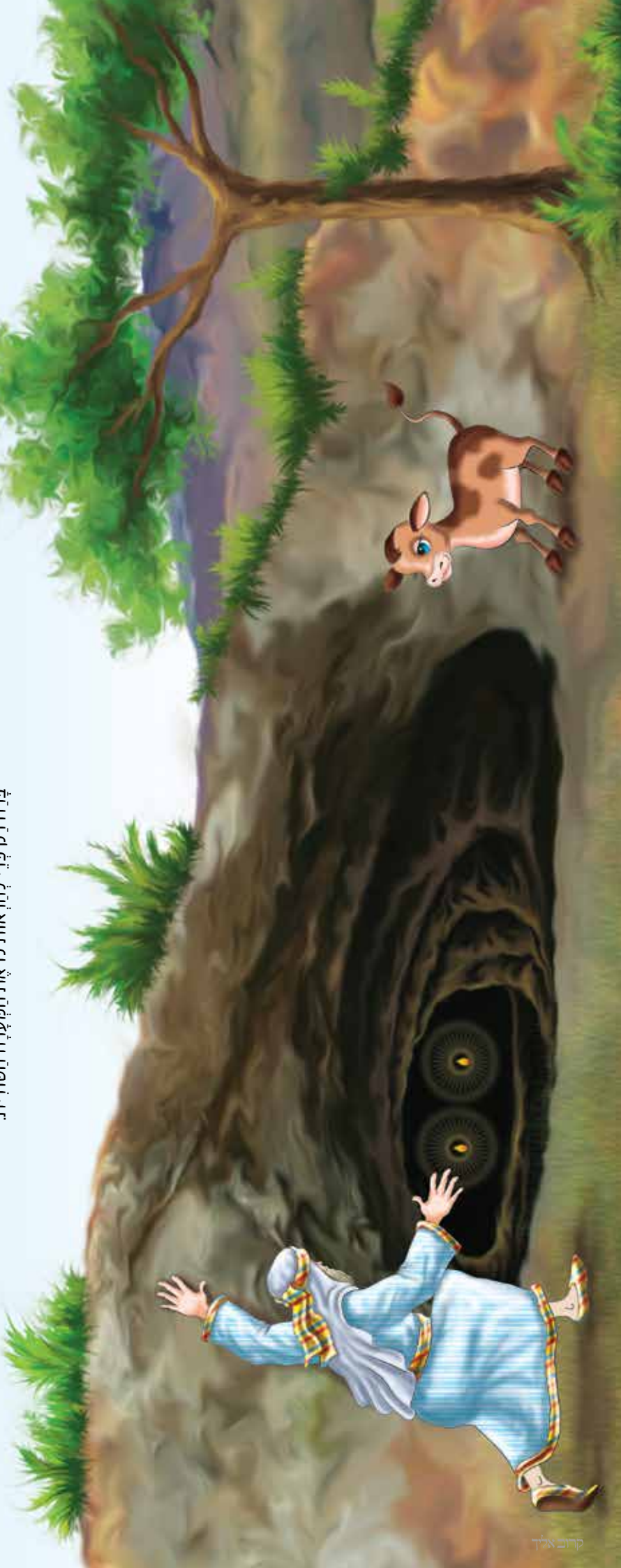
אֲבָרְהָם נִכְנַס אֶל הַמְּעַרָה כְּעַמְקוֹת הַעֲגֵל וַעֲמַד מִשְׁתַּאֲוִה. רִיחַ נִפְלָא מִלֵּא אֶת הַמְּקוֹם. אֲבָרְהָם

אָבֵל גְּדוֹל יָרַד עַל הַעִיר חֲבֵרוֹן וַסְבִּיבֹתֶיהָ. שָׂרָה, הַצְּדִיקַת הַגְּדוֹלָה, הָאִשָּׁה שֶׁעָשְׂתָה כָּל-כָּף הַרְבֵּה מַעֲשֵׂי חֶסֶד, וְעוֹנָה לְכָל אָדָם בְּמֵאוֹר פְּנִים - נִפְטָרָה.

"אִתָּה יִכּוֹל לְקַבֵּר אֶת שָׂרָה בַּקְּבָרֵי הַמַּלְכִים שֶׁלֵּנו, בַּמְּקוֹם הַמְּכַבֵּד בְּיוֹתֵר", אָמְרוּ רְאִישֵׁי הַעִיר לְאֲבָרְהָם.

אָבֵל אֲבָרְהָם יָדָע שֶׁהוּא רֹצֵה לְקַבֵּר אֶת שָׂרָה בְּמְקוֹם אֲחֵר.

זֶה קָרָה שְׂלוּשִׁים וּשְׁמוֹנֶה עָשִׂים קִדְּם לְכוֹן שְׂלוּשָׁה מַלְאָכִים בָּאוּ לְבַקֵּר אֶת אֲבָרְהָם,

סקירת ספרים חדשים לקראת היריד בי"ט כסלו

הרבי שלנו

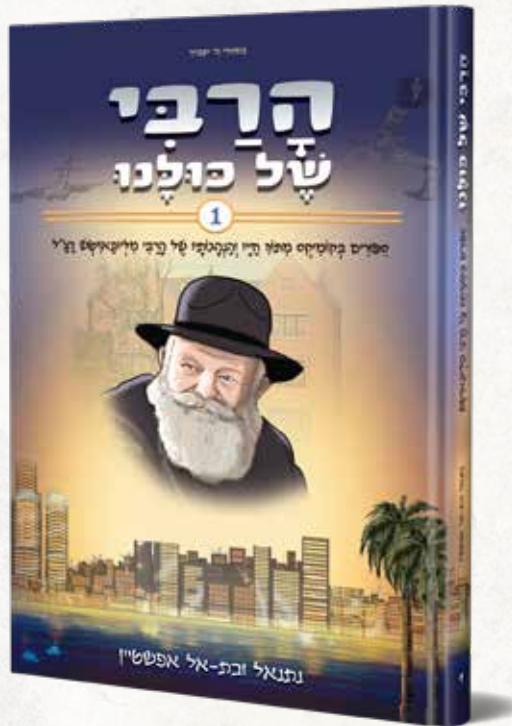
נועם ושירה ונגרזבר

הכותבים שמו להם למטרה להנגיש לקהל הקוראים הצעיר את דמויות המופת של גדולי ישראל שחיו בדורות האחרונים. בסדרת ספרים לילדים, הנושאת את השם "גדולי האומה" (הוצאת "דברי שיר"), הם מספרים את סיפורם של אישים דגולים אלה בלשון קלה ובהירה, לצד איורים צבעוניים, המושכים את לב הילדים.

הפעם הם מגישים את הספר החדש – "הרבי שלנו", סיפורים על הרבי מליובאוויטש וצ"ל. בסדרת סיפורים הם פותחים צוהר לעולמו של הרבי, למידותיו הנאצלות, לאהבתו ולדאגתו לכל יהודי על פני תבל, ולפעולותיו הכבירות.

דרך הסיפורים מתודעים הילדים לתולדות חייו של הרבי, מילדותו בעיר יקטרינוסלב (כיום דנייפרופטרובסק) באוקראינה; דרך המאבק ההירואי של חותנו, אדמו"ר הרי"צ זצ"ל, בשלטון הקומוניסטי; תקופות שהייתו בברלין ובפריז, ועד פועלו לאחר שקיבל עליו את עול ההנהגה.

הכתיבה הקולחת גורמת לילדים להזדהות עם הערכים של אהבת ישראל ואכפתיות לגורלו של כל יהודי, כפי שאלה עולים מסיפורי המופת על הרבי.

הרבי של כולנו

נתנאל ובת־אל אפשטיין

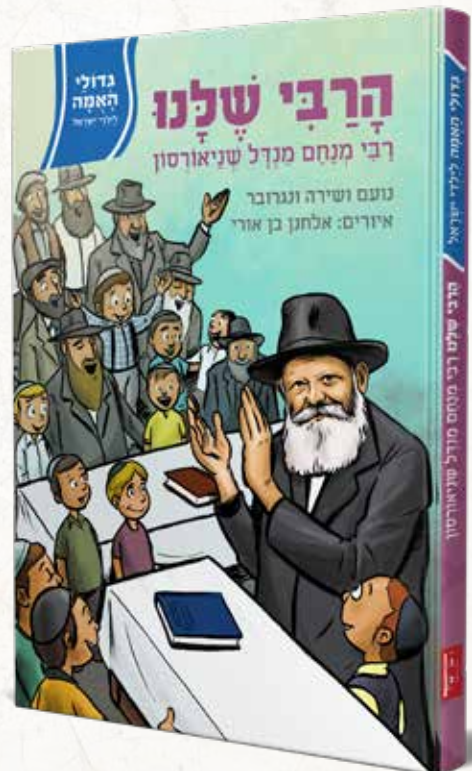
ציורי הקומיקס של נתנאל ובת־אל אפשטיין כבר נעשו שם דבר בציבור, והילדים עטים בשקיקה על כל ספר חדש פרי עטם ומכחולם.

השנה יצא לאור הספר החדש – "הרבי של כולנו" (הוצאת "מעיינותיך"). ובו סיפורים בקומיקס מתוך חייו והנהגותיו של הרבי מליובאוויטש וצ"ל.

מתוך רצון להנחיל את אורו הגדול של הרבי לדור הצעיר נבחר צרור סיפורים מתוך אלפי הסיפורים המתהלכים על הרבי, ועובדו לשפה המותאמת לילדים והמדברת אל לבם.

היוצרים השתדלו להיות נאמנים לסיפורים המקוריים, אם כי פה ושם נוספו פרטים כדי להפוך את הסיפורים לחווייתיים יותר, אולם הסיפור בכללותו נותר אמיתי ואותנטי.

יש בספר אחד־עשר סיפורים, המוגשים באיורים חביבים וצבעוניים, והממחישים את העלילה בדרך חווייתית ומעניינת.

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
וביריד ספרי החסידות בי"ט כסלו בבנייני האומה

מתנות

מתנות, גבולות, אוצרות

את המצוי שלנו אנחנו מחלקים לשלושה חלקים: מתנות, גבולות ואוצרות. היום נעסוק במתנות. אבל לפני שנתרכז במתנות, נסקור את השלישייה כולה.

החלק הראשון מה'מצוי' שלנו, כלומר ממה שקיים בנו בלי שבחרנו בו, הוא המתנות. כל אחד קיבל דברים מסוימים שבקדושה כמתנה, דברים שהוא לא צריך להתאמץ בשבילם. זה יכול להיות שלום בית, נטייה לחסד, משיכה נפשית לניגונים של עבודת ה' ועוד ועוד. ויש גם מתנות ששייכות לרגע מסוים או לתקופה מסוימת – כל דבר שבקדושה שבא לאדם בלי בחירתו הוא מתנה.

החלק השני הוא הגבולות, שהם בדיוק הצד הנגדי. דברים שמתנהלים אצלי באופן מסוים, אבל מבחינת סולם הערכים שלי הייתי רוצה שיהיו אחרת לגמרי. הייתי רוצה שבכל תפילה אהיה מרוכז רק במלים של התפילה, שכשאתי מגיע הביתה אף פעם לא אכעס, שהזמן שלי יהיה מנוצל ולא יישרף על שטויות – אבל במציאות קורה להפך. בממד ה'מצוי' הדברים הללו הם מעבר לגבולות העיצוב של האישיות שלי.

החלק השלישי הוא האוצרות. מהם האוצרות? בתוך כל גבול יש לעולם מתנה סמויה. לעומת המתנות שראינו קודם, המילה "אוצר" מצביעה על משהו סמוי מן העין, לא גלוי במבט ראשון. בכל מידה מגונה, בכל גבול שמונע ממני לקנות מעלה עליונה, יש גם משהו שהוא יקר מאוד. אם אני אתבונן אני אמצא.

אם אני רוצה לראות את המצוי שלי, אבל לא כוועדת ביקורת וחברה לחיפוש חטאים אלא במכלול הנכון, אני חייב לראות את שלושת אלה: את כל הטוב שקיבלתי, את המגבלות, ואת העצה של הטיב האלוקי שהקב"ה נתן לי בתוך אותן מגבלות.

עבודת ה'

לפני שניגש לחפש את המתנות שלנו, נדגיש לרגע נקודה חשובה. למרות שהכלים שאיתם אנחנו עובדים הם כלים נפשיים, והם יכולים לעזור בכל מיני תחומים – אנחנו לא נעסוק בהצלחה בחיים, אפילו לא בתחומים ערכיים. אנחנו כל הזמן נתכוונן לעבודת ה'. מה זו עבודת ה'? עבודת ה' זה מה שקיבלנו מסיני.

האם זה כולל, למשל, לשמור על זוגיות טובה? כן. כתוב "וְאָהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ", וזה ודאי כולל זוגיות טובה. אבל עבודת ה' היא דווקא אם אנחנו עושים את זה כדי לקיים את רצון הבורא יתברך שמו. נשמותינו עמדו על הר סיני, ואנחנו רוצים בכל ליבנו לקיים את כל מה שקיבלנו שם, את כל התרי"ג. זו עבודת ה'. לפעמים יהיה הרבה יותר קל לתת דוגמאות מתפילה ותפילין מאשר מזוגיות, כי ממד עבודת ה' שבהם יותר נראה לעין, אבל באמת עבודת ה' מתפרשת על כל תחום בחיים שבו אנו עסוקים בקיום רצון ה'.

אנחנו מחפשים איפה קיבלתי מתנה להיות עובד ה', כלי מצוין לעבודת ה'. להיות אבא טוב, כיוון שזה חלק מעבודת ה', זה נקרא מתנה. יכול להיות שאדם יגיד: "יש לי זיכרון מצוין" – זה עדיין לא מתנה, אם זה לא פוגש אותך בעבודת ה' שלך. אם בזכות זה אתה לומד תורה יותר טוב זו מתנה מצוינת, אבל כישרון בפני עצמו – זה דבר מעולה, זו מתנה מהקב"ה, אבל לא בתחום בו אנחנו עסוקים.

בטור הקודם התמקדנו בהבחנה בין ה'מצוי' ל'רצוי' בעבודת ה', ואנחנו רוצים הפעם להתבונן לעומק ה'מצוי' ואל המתנות הגנוזות בו.

אבל, בעצם, למה? אם ה'מצוי' שלי מלא בתכונות נפש ובנטייות שאני לא מעוניין בהן, למה להתעמק בו? למה לא להתבונן קדימה, אל ה'רצוי', ולחתור אליו? הרי שם נמצא האור, שם התכלית המבוקשת, לשם אני רוצה להגיע!

הרב וצ"ל כותב (כנפי רוח ב,ל): "כל אדם יש לו המסלול שלו, שעל-ידו הוא בא לאשרו, לתכלית הווייתו, שבו הוא מתרבק ליוצרו, ולא יוכל לבוא למגמת חפצו במסלול אחר – אף-על-פי שהוא מסלול ישר בעד אחרים, על כן צריך כל אחד להיות מוקיר מאוד את מסלולו המיוחד".

כדרכו, הרב ממש הופך את התפיסה! כל אדם בא לעבודת ה' עם האישיות המיוחדת שלו ועם המסלול הסלול עבורה. יש אדם שיוכל להיות מתמיד עצום, ואחד שלא יוכל כי יש לו קשיי קשב וריכוז; יש אדם שיש לו נטייה טבעית להשתפכות הנפש בתפילה, ואחר, כמו רובנו, שיכול למצוא את עצמו פתאום ב'שים שלום' בלי שהוא שם לב שבכלל התפלל.

אבל, אומר הרב, ה'מצוי' של האחד לעולם אינו מעל ה'מצוי' של חברו! לכל אחד מהם חזר הקב"ה באהבה רבה מסלול משלו, דרך ייחודית שרק על ידה יכול הוא להירבק בה'.

והרב שב וכותב (כנפי רוח ב,לא): "כל אדם צריך לדעת, שקרוי הוא לעבוד על-פי אופן ההכרה וההרגשה המיוחד שלו, על-פי שורש נשמתו, ובעולם זה, הכולל עולמים אין ספורות, ימצא את אוצר חייו".

אל תחשוב, אומר הרב, שכדי למצוא את האוצר שלך, את הדרך שלך, אתה צריך לחפור מתחת גשרים רחוקים. אופן

ההרגשה וההכרה שלך, תבניות החשיבה שלך, נטיות הנפש שלך, העולם הרגשי שלך – הם הכלים שלך, הם הסוללים את הדרך שלך לעבודת ה'!

וזה לא שהרב עושה לנו חיים קלים. להפך. הכי קל לאדם להסתכל החוצה, לראות מעלות אצל אדם אחר ולנסות לקנות אותן – ויותר צמוק, להתרעם על כך שאין לו אותן באופן טבעי. הכי קל לאדם לחשוב שאם היו לו תנאים אחרים הוא היה יכול לעבוד את ה' באמת, ולכן מה הוא עושה? או שהוא מתרעם על ה' שנתן לו את תנאי הפתיחה שלו או שהוא עסוק בלנסות לשנות את התנאים.

אבל באמת האדם צריך לדעת שמה שלא מתאים לעולם הפנימי שנוצר על ידי שורש נשמתו, לא מוטל עליו. יש נשמות אחרות שקיבלו כלים מתאימים והן ממונות על העבודה במסלולים שלהן, אבל אתה לא צריך לגעת בזה.

וזה הסיבה שצריך לעסוק ב'מצוי'. להסתכל רק החוצה, אל ה'רצוי', זו שגיאה ממשית פנים: מצד אחד, זו דרך להתחמק מעבודה. בערך כמו לשיר "לו הייתי רוטשילד" כשאתה טוביה החולב. זה בעצם לומר "אם היה כך וכך הייתי יכול לעבוד אותך, ה', אבל עם התנאים שנתת לי – מצטער, זה בלתי אפשרי", כשהאמת היא שאותך גייסו דווקא לסיירת הזו, דווקא למשימות האלה ודווקא עם תנאי הפתיחה האלה, כי שם התיקון שלך ושם התיקון שאתה יכול להביא לעולם כולו.

ומצד שני, החיפוש הסיזיפי והמתסכל אחרי ה'רצוי' גורם לך לחשוב שהעבודה שמבקשים ממך היא רחוקה וקשה, כשבעצם "קרוב אליך הדבר מאוד, בפין ובלבבך לעשותו".

לאנשים שונים בחיינו.

ציר נוסף הוא ציר גדול-קטן, שהחשיבות שלו קריטית ולכן נשתמש בו הרבה. הוא מטעה, ולכן חשוב לפתוח אותו. כל אחד מאיתנו קיבל מתנות גדולות, מתנות קטנות, ומתנות קטנטנות. התפיסה הפשוטה אומרת שכדאי לעבוד על המתנות הגדולות, אבל האמת היא שהמתנות הקטנטנות הן בדרך כלל בעלות משמעות גדולה יותר, וההזדמנות לפריצת דרך על ידן היא יותר גדולה מאשר על ידי המתנות הגדולות.

למשל, בעולם החסידי, הניגון קשור מאוד לעבודת ה'. יש ניגונים שבהם יש תו אחד שבו פתאום הלב נפתח. אתה לא בחרת בוה, ואם עוד פעם תנגן את הניגון הזה ותגיע לשם, שוב הלב שלך ייפתח. גם בלימוד תורה, אדם יכול ללמוד "תורה" ארוכה, ומשפט אחד ייגע בנשמתו פעם אחר פעם. לעתים אותו תו בניגון חולף כהרף עין, ואותו משפט בתורה נמשך פחות מעשר שניות - אבל הם מדליקים את כל האישיות.

ולמה הקטן חשוב יותר מהגדול? מפני שאנחנו מחפשים את הדברים שהנפש תבחר כי הם משמעותיים עבורה, וכשמנה היא גם גדולה הגודל שלה מטעה וגורם לנפש לרצות בה גם אם אינה משמעותית כל כך. לעומת זאת מתנה קטנה לא משרה על האדם רושם מוטעה, ואם הנפש בוחרת בה הרי זה מפאת משמעותה העמוקה. עכשיו נפתח את האקורדיון, ונחשוב על מתנות גדולות ומתנות קטנות.

הרציה נהג לומר שלא מספיק להיות למדן, צריך גם ללמוד; על דרך זו נאמר שלא מספיק לדעת איך מחפשים מתנות, צריך לחפש אותן בפועל. לפתוח את האקורדיון בכיוונים שונים, למצוא את המתנות שזכינו לקבל, ואז לסגור אותו ולבחור את אלו שאנחנו מרגישים שהן משמעותיות עבורנו, את אלו שנוגעות לנו ברכבים הכי עמוקים של הנפש. ואז לא לשכוח להרים את העיניים ולהגיד תודה.

ככל שאנחנו מוצאים יותר מתנות - אנחנו נעשים עשירים במובן הפנימי-אישי, ואיכות עבודת ה' שלנו עולה; וככל שנלמד להעריך אותן, לשמוח בהן ולהודות עליהן יותר בעומק, נגדיל ונעצים את הקשר הייחודי שלנו עם נותן המתנות, עם ה' יתברך.

צוללים קדימה

כשאדם רוצה לעסוק בליבה של האישיות שלו, למצוא את העיקר ולעזוב את הטפל, הוא צריך להפעיל מעין "אקורדיון". תנועת האקורדיון היא פתיחה וסגירה. כשאני פותח אני מרחיב ומעשיר את התפיסה שלי בנוגע לאישיות שלי, מוצא בה נקודות רבות, חשובות ושוליות - ואחר כך כשאני סוגר אני מוצא את הליבה. מה הן נקודות הליבה? הנקודות שהכי מדברות אליך.

לכן, אם אנחנו עסוקים כעת במתנות, אנחנו צריכים קודם כל לפתוח את עולם המתנות. הבעיה היא שאם אומרים לאדם "חפש חמש מתנות שיש לך" לא תמיד קל לו למצוא. לכן הדבר הראשון שנעשה הוא להתבונן על המתנות כנתונות על צירים שונים, שכל אחד מהם נמצא בין שני קטבים. ניתן דוגמה לצירים שונים, ומיד נראה איך הם פותחים את רשימת המתנות שלנו.

יש מתנות ששייכות לתחום שבין אדם למקום, ויש כאלה ששייכות לתחום שבין אדם לחברו. יכולים להיות שני אנשים שבבין אדם למקום הם מאוד דומים אחד לשני, ובבין אדם לחברו הם שונים לחלוטין. נפתח את האקורדיון, ונחשוב על מתנות שבין אדם למקום ועל מתנות שבין אדם לחברו.

יש מתנות שמתקיימות רק בתנאים טובים, ויש כאלה שנשארות גם כשקשה. מי שרגיל כל ימיו להתפלל במניין ליד ביתו בדרך כלל יעשה זאת באופן טבעי ובקלות, אבל אם פתאום יצטרך להרחיק לבית כנסת אחר מסיבה כלשהי יכול להיות ששוב לא תהיה זו מתנה, אלא דבר שהוא צריך לעבוד עליו; לעומתו, אמא בדרך כלל תקום לילד החולה שלה גם עשר פעמים בלילה, באופן טבעי ובלי הכנה מיוחדת, למרות שזה מאוד קשה. נפתח את האקורדיון, ונחשוב על מתנות קלות וקשות.

יש מתנות שמתאימות למאזינים שונים. נגיד שאדם צריך לספר על מתנה שיש לו בעבודת ה' לקבוצת חרדים מבני ברק, ואחר כך לקבוצה מנוער מרצ. מן הסתם הוא יספר על שתי מתנות שונות לחלוטין זו מזו. נפתח את האקורדיון, ונחשוב על מתנות שהיינו מספרים עליהן

בשיתוף מועצת המכינות הקדם צבאיות המרכזית בישראל

בית המדרש גבעת שמואל בית מדרש כלב הקהילה

חורף של תוספתא

מוצ"ש של אמונה בבית המדרש גבעת שמואל

קבוע	20:30	הרב מאיר נאמן
מוצ"ש "לך-לך" 21:15 הרב אלישע ויזליצקי	מוצ"ש "יורא" 21:15 הרב חננאל אתרוג	מוצ"ש "חיי-שרה" 21:15 הרב דוד גיאמי
מוצ"ש "ויצא" 21:15 הרב שלמה אבינר	מוצ"ש "וישלח" 21:15 הרב אהוד תירוש	מוצ"ש "וישב" 21:15 הרב חיים ברוך

20 שנות השתתפות

להודות / השיעורים לנשים וגברים // 052-3776770

בית המדרש קהילתי | רח' עוזי חיטמן 4, גבעת שמואל

בני אדם לך אלקים אבותי
אלקים אלה ה'
"נפש הנפש בשרא חיה חלק
אלה בשרא עני"

הואצפ שבועי - אור השבוע

לקבלת המסר השבועי מפרשת השבוע- סרטון קצרצר של דיבור חיזוק מאת מורינו הרב יצחק דוד גרוסמן שליט"א

שלח בקשה להצטרפות בטל':

052-3776770

אם יקר, הן יכאן להאזין לחיזוק קצר ונפלא עפ"י דרך הבע"ט הק' בקו 'אור ישראל' דבר יום ביומו

077-2522156

באש, במים ובמטוסים!

מה עושה יהודי במטוס, כשארון הקבורה של אשתו נמצא בתא המטען, ותשעת ילדיו ממתינים לו בארץ? מה אמר הרבי, אחרי שחייך ליהודי שחילק מצות למאה אלף (!) יהודים? << האש ממריאה אותנו, המים מנחיתים אותנו, ועלינו מוטל לנהל את שדה התעופה הזה

לעצמם אמונה. סיפר פעם הרב צבי גרינבלט, השליח הראשי בארגנטינה, שבאותה שנה הוא נכנס לרבי ליחידות אחרי פסח. הוא סיפר לרבי כמה מצות הוא חילק בארגנטינה - כמדומני, קרוב למאה אלף מצות! **כשהרבי שמע זאת, הוא חייך אליו בהנאה. לרבי היה חיוך שאי אפשר לעמוד בפניו, וגם הרב גרינבלט חייך חזרה. הוא היה מרוצה מכך שהרבי מרוצה על שמאה אלף נשמות אכלו את מאכל האמונה.** אבל לאחר זמן קצר הרבי שינה את פניו ושאל את הרב גרינבלט: "תאמר לי, כמה יהודים יש בארגנטינה?" הרב גרינבלט ענה, "בערך חצי מיליון". ואז שאל הרבי: "ומה עם שאר היהודים שלא קיבלו מצה לחג?"

כאן אנחנו רואים את האיחוד שבין מים ואש. מצד אחד, התנועה של הרבי היתה של מים - שביעות רצון ושמחה מכל הפעילות המדעימה, אבל אחרי המים בא הצימאון של האש, לרצות עוד. זו הדרך האידאלית, לאחד את המים והאש ביחד.

בקרוב פסח מצאנו דבר מעניין. התורה אומרת שקרבן פסח צריך להיות "צלי אש" ואסור לו לבוא מגע עם שום נוזל. לכן אסור לבשל אותו בסיר או בכל כלי אחר, אסור שתהיה חציצה בינו ובין האש - הבשר צריך ממש לגעת באש עצמה. כיוון שאסור לשבור בו שום עצם, צולים אותו שלם על שיפור. השאלה היא, מה שונה כל כך קרבן פסח מכל יתר הקרבנות, שאת כל הקרבנות אפשר להביא בצורת צלי או בבישול, ואילו קרבן פסח צריך להיות דווקא צלי אש, ללא שום טיפה של נוזל?

מצד שני, התורה מספרת על קרבן הנזיר. שכאשר אדם נודר להיות נזיר לה, בגמר תקופת הנזירות הוא צריך להביא קרבן לבית המקדש. אך בשונה מקרבן הפסח, קרבן הנזיר צריך דווקא להתבשל בסיר ולא להיות צלוי. גם כאן נשאלת השאלה, מדוע רק פה הקרבן חייב להיות דווקא

יש טיפוסים של אש, ויש טיפוסים של מים. לכל אחד מהם יש מעלה וחיסרון. אנשי האש מלאים בהתלהבות וכחום. הם כל הזמן רוצים להתחדש, לשאוף ליותר. אם כך, איזה חיסרון יש להם? דבר ראשון, **לאנשי אש לעולם אין מנוחת הנפש. דבר שני, מי שבווערת בו אש חזקה מדי יכול לשרוף את העולם - הוא רואה בכל מקום רק את השלילי ואת החסר. הוא לעולם לא יהיה שבע רצון** ממה שיש לו, ואם מה שהיה אתמול יהיה גם היום - הוא ירגיש חוסר סיפוק. אנשי אש מרגישים צמאים כל הזמן, הם נושאים את מבטם למעלה, אל השמיים, ומחפשים להרוות את הצמא העז שלהם, ללא הצלחה.

אדם של מים הוא בדיוק להפך: רגוע, שקט, מרוצה ממה שהשיג. היום שלו יכול להיראות כך: הוא הולך לבית הכנסת, פותח את הסינדר, מתפלל, חוזר הביתה, אומר לאשתו 'התפללתי', מחלק צדקה, לומד תורה. הוא חושב לעצמו "אני טוב, הקדוש ברוך הוא טוב, הכל בסדר". עושה שלום עם החיים, טוב לו עם מה שהוא עושה. הוא מרגיש שבע, רווי - כמו מים.

במבט ראשון נראה כאילו לא חסר להם כלום, יש לאנשי המים חיים טובים ומאושרים, אך למען האמת גם להם יש חיסרון - הם לא פורצים קדימה, לא מגלים עולמות חדשים שהיו יכולים להגיע אליהם. למרות שגם להם יש לאן להתקדם, איך אפשר לצאת מההגבלות כשאתה בכלל לא מרגיש שיש לך הגבלות?

אם כן, מה הדרך הישרה? למזג אש ומים ביחד. שנה אחת לפני פסח, הרבי נתן הוראה לחלק מצה שמורה לכמה שיותר יהודים. לפי ספר הזוהר, מצה היא לחם האמונה, וכשיהודים אוכלים מצה הם מכניסים

מבושל?

ההבדל נעוץ בכך שפסח עניינו הוא יציאה לחירות, יציאה מההגבלות ומהמצרים שאוחזים אותנו בתוך גבולות. **כדי לצאת ממצרים צריך לחשוב מחוץ לקופסה. צריך להאמין שהמחר יהיה לא כמו היום, שהתפיסה שלנו על העולם תהיה אחרת.** כדי לצאת ממצרים מוכרחים להיות בתנועה של אש. כדי לצאת מההגבלות מוכרחים להרגיש צימאון למצב אחר, ולא להיות שבעי רצון מההווה. לא להשלים עם המצב הקיים. זו הסיבה שקרבן הפסח צריך להיות דווקא צלוי באש, כי הוא מעורר באדם את כוח האש הנדרש לו כדי לצאת ממצרים.

מאידך, הנזיר קיבל על עצמו נדר לה'. הנזיר הוא כבר במדרגה של אש, הוא שואף לברוח מהעולם הזה ומהגשמיות שלו ולהתקרב לה'. הוא כבר נמצא בתנועה של יציאה מהמצרים שלו כלפי מעלה, המילה נזיר היא מלשון נזר - כתר. אולם, אם הנזיר נמצא רק בתנועה של יציאה מעצמו, הוא יישאר בלתי מרוצה ממה שעשה ופעל. **התורה דורשת מאיתנו התכללות, להיות אחוזים בזה ובוזה. לכן כשהנזיר מסיים את הנזירות שלו הוא צריך לחוש מרוצה, להרגיש את השמחה במה שהשיג,** וזה יתן לו כוח להמשיך הלאה. לכן קרבן נזיר צריך להיות דווקא מבושל במים, כדי לאזן את האש. נמצא שכל אחד צריך את החלק המשלים שלו - האדם שהיה מים והשלים עם מציאות השעבוד למצרים זקוק לאש, ואילו הנזיר שנמצא בתהליך של התעלות והתקדמות צריך את המים בשביל לנחות.

זו ההגדרה של יראת שמיים. לכאורה היה צריך לומר יראת ה', אך מה זה יראת שמים? יראת "שם-מים", מלשון אש ומים. מצד אחד, אתה צריך להרגיש את החלק האלוקי שבך, להיות מרוצה מהחסד שעשית, מהתורה שלמדת, מהמצווה שקיימת, ומצד שני לא לשכוח שאתה רוצה להגיע למצב אחר, גבוה ומתוקן יותר מזה שאתה נמצא בו כרגע.

לפני שבועיים קרתה טרגדיה איומה. בראשון לציון גר הרב החסיד אלי סגל עם אשתו חני ותשעת ילדיהם, בלי עין הרע. הם הקימו בית חב"ד גדול באחת השכונות, ערכו הרבה פעילויות והיו בקשר מצוין עם תושבי השכונה. זמן מה לפני ראש השנה האחרון גילו שחני חלתה במחלה קשה במצב מתקדם, והם חיפשו מקום מתאים לטיפולים הנדרשים.

בסופו של דבר מצאו רופא מומחה בטקסט ונסעו אליו. אבל הטיפולים לא הועילו, וחני נפטרה לאחר מאבק קצר.

אחרי פטירתה, חזר הרב אלי במטוס, כשבתא המטען האדון ובו אשתו.

בדרך כלל אדם במצב כזה בוכה, עסוק עם עצמו, אבל הרב אלי קם ממקומו תוך כדי הטיסה והחל להציע לאנשים להניח תפילין מבלי שהם מודעים לטרגדיה שפקדה אותו זה עתה.

אחד האנשים שאליהם פנה, סירב להניח. "הנחתי כבר בבר מצווה, ואני כלל אינני מאמין בזה". הרב אלי שאל אותו מהיכן הוא מגיע, ואותו יהודי ענה שהוא נסע עם אשתו לביקור באמריקה וכעת

הם בדרכם חזרה לארץ. הרב אלי אמר לו, "יש לי משהו לומר לך שאולי יגרום לך לשנות את דעתך". **אשתו אמרה שבעלה לא מאמין ואין שום סיכוי, אך הרב אלי אמר: "אתה היית באמריקה בטיול עם אשתך ועכשיו אתה חוזר איתה במטוס, וגם אני חוזר עם אשתי". היהודי שאל, "ואיפה אשתך? אני לא רואה אותה כאן".** הרב אלי אמר, "היא בארון בתא המטען". היהודי היה בהלם, לא מאמין. אבל כשהוא ראה שלרב אלי עומדות דמועות בעיניים, הוא הבין שהעניין רציני. אשתו ההמומה הניחה את ידיה על הראש. היהודי שאל את הרב אלי, "אז מה אתה עושה פה? עכשיו זו השעה המתאימה להניח תפילין לאנשים?". הרב אלי אמר לו, "ישבתי במקום שלי אבל נזכרתי איך הבן הקטן שלי כל הזמן שואל איפה אמא, איפה אמא. ואני בוכה, מה אפשר לעשות? רציתי להתרום קצת מהמצב שלי, והחלטתי שאלך להציע לאנשים להניח תפילין. עכשיו אני מבקש גם ממך להניח".

היהודי מיד הושיט את ידו, קיפל את השרוול ואמר לו: "קדימה, אני מניח". לאחר שסיימו עם התפילין הוא שאל את הרב אלי, "מה עוד אני יכול לעשות בשבילך?". אפשר היה לחשוב על הרבה דברים שהוא יוכל לעשות בשבילו - לתת צדקה, לסייע בעניינים לוגיסטיים, לא חסר. אבל במקום זה הרב אלי ענה: "יש לי רק בקשה אחת ממך. בכל פעם שתעבור ליד דוכן תפילין, אל תסרב".

מה קורה פה? אדם מתאבל על אשתו - הוא במצב נמוך ביותר של עצבות ומרירות, מתכנס בעצמו. הוא בטח חשב לעצמו: איך אני ממשיך לחיות עכשיו? בלי אשתי, וגם לגדל תשעה ילדים. איך עושים את זה? וגם כשהוא בתוך הצער, גם כשהוא לא יודע איך ממשיכים לחיות, הוא מגלה בתוכו את האש, יוצא מעצמו והולך לעזור לאנשים אחרים. הגדולה היא למצוא את ההתכללות, להכיל את שתי התנועות האלה בנפש. **רואים פה אדם, שעם כל המצב שלו לא נכנע ולא מסתגר. במקום זה הוא בוחר להיות אש, לפיד של קדושה,** להוסיף אור וחמימות יהודית בעולם. אשתו בתא המטען למטה - והוא הולך להוסיף לאנשים קדושה באמת בלתי נתפס, אבל זו המשימה שלנו.

שנוכה, לחיים!

"נר מצוה" פתילות מצמר גפן.
 הנרות היחידים המכילים 100% שמן זית טהור.
 הנרות היחידים שבהדלקתם מקיימים בוודאות "הדלקה עושה מצוה"
 שמן זית ישראלי
 משק-אחיה
 ראוי למאכל

ניתן להשיג את כל מוצרי חנוכה להזמנות בסיטונאות בלבד: טל': 050-6534024
 הרב מרדכי אליהו זצ"ל: "טוב שידליק בשמן זית הראוי לאכילה ולא 'בשמן זית למאור', שאפשר שיש בזה מן הזלזול להדליק בשמן פגום"

ספרי איכות לכל המשפחה
 להשיג בחנויות הספרים המובחרות
 הפצה ראשית: 03-9600770

זלמן רודרמן
 להתרגש, להחכים, ליהנות.

ש

דכן יכול לזווג גם מיני זיווגים, גם שונים ומשונים. אין גזמאי כשדכן, ואם צריך, הוא איננו נבהל מדבר־שקר, כמאמר העולם ש'שדכן' הוא ראשי תיבות שקר דובר כסף נוטל.

פעם בא שדכן אל ר' איצ'לה פוריסובר, יהודי חסידי, מיושבי בית־המדרש בקוֹדֵניץ, והציע לו שידוך בעבור בנו זאלקע. זאלקע היה בחור חמד, ירא־שמים וגם למדן, אך מה לעשות ואביו עני מרוד היה.

השדכן עצמו היה בעל צורה, עם זקן הדור, מבטת רחבת שוליים ומעיל פרווה. הוא הליל ושיבח את המחונן: עשיר כברוצקי, למדן כמו הרב מפרשבורג, ובעל ייחוס הנמשך עד רב האי גאון. והכלה - אין מה לדבר... כלילת המעלות! אלא מה? חיסרון אחד יש בשידוך: צד הכלה ממקום מרוחק מאוד - מיגוסטב.

ר' איצ'לה עיקם את אפו. מיגוסטב?!

אבל השדכן לא התבלבל. הוא הביא מיד ראייה מהתורה, שאליעזר עבד אברהם, השדכן הראשון בהיסטוריה - גם הוא מצא שידוך ליצחק אבינו בארם־נהריים. אז אני שואל אותך, טען השדכן בלהט, מה רחוק יותר מפוריסוב - יגוסטב או ארם־נהריים?...

סופו־ש־לדבר שקבעו להיפגש בחצי הדרך - בעיירה מישניץ הסמוכה ללומז'ה. הנערה עשתה רושם טוב, והמחותן אכן נראה גביר. הוא הבטיח לפרנס את הזוג שנתיים ולתת להם מאה רובל כנדוניה. שברו צלחת, ודחו את מועד החתונה עד אשר יימלאו לחתן שמונה־עשרה שנים, כמאמר המשנה - 'בן שמונה־עשרה לחופה'.

מחמת המרחק הרב בין פוריסוב ליגוסטב, הקשר בין המחוננים היה רופף. פעם אחת הגיע איזה תייר והביא מהמחותנים מתנה לחתן. מבין דבריו של התייר למד ר' איצ'לה כי השדכן הגזים קצת בתשבחות שהרעיף על הצד השני: המחונן איננו גביר, בקושי מתפרנס הוא, וכדי לכסות את הנדוניה יהיה עליו למכור את כל מטלטליו. הוא גם לא כזה למדן גדול, הוא לומד דף גמרא ב'חברה ש"ס'. וגם המשפחה עצמה לא הכי איי־איי־איי.

ר' איצ'לה כבר התחרט על כל העניין. אשתו אף היא לא הקלה עליו. 'מי עושה שידוך בלי לקיים תחילה בירור מקיף ומעמיק!', טענה נגדו ור' איצ'לה ידע כי הצדק עמה. 'לא אשלח את הילד רחוק כל־כך!', הוסיפה בנחרצות.

בינתיים גדל זאלקע, זקנו צימח והוא היה לבחור נאה כאתרוג מהודר. זרם הצעות השידוכים המתקבלות, לא פוסק.

ר' איצ'לה שיגר מכתב חריף למחותן מיגוסטב, כי אם לא יבוא בתוך זמן קצר לסלק את דמי הנדוניה עד תומם - השידוך בטל ומבוטל. המחונן לא ענה. ייתכן שהמכתב אבד בדרך.

הלך ר' איצ'לה ועשה שידוך אחר לזאלקע, עם יהודי עשיר מיארוצ'ין.

עוף השמים הולך את הקול והריץ לפוריסוב

נקרא לנערה

כה"נ

"נקרא לנערה ונשאלה את פיה" - מכאן שאין משיאין את האישה אלא מדעתה ומרצונה. (בראשית רבה)

את המחונן מיגוסטב שמעו על החדשות הרעות ובא לזעוק - "הייתכן?!". העליב אותו ר' איצ'לה וצעק עליו כעל נער פוחח מהרחוב: "שקרן! מקח־טעות! לא עונה על מכתבים!".

המחותן הפגוע מיגוסטב נסע משם אבל וחפוי־ראש. אפילו לא דרש "חצי נדוניה קנס". הוא רק נאנח על צערה של בתו, הכלה המבוישת שתבקש לקבור עצמה מחרפה.

זמן מה לאחר החתונה החליט זאלקע לנטוש את ספסלי בית־המדרש ולשלוח ידידו בעסקים. נעשה סוחר תבואה, וההצלחה האירה לו פנים. הוא ניהל בית יהודי למופת ונסע לקראת כל יום־טוב, כמו אביו - לקוֹדֵניץ.

חלפה שנה חלפו שנתיים וזאלקע מצפה בקוצר־רוח לבשורה כי הוא ורעייתו עומדים להפוך להורים. אבל הבשורה הטובה בוששת להגיע. עוד שנה ועוד שנה ופרי־בטן - אין.

פעמים רבות תינה זאלקע את צרתו באוזני המגיד מקוֹדֵניץ, אך בכל אותן הפעמים נאליץ הוא להסתפק במנוד ראשו המשתתף־בצער של הרבי. מנוד ראש שכמו אמר: גזרה היא משמים ואי־אפשר לשנות.

משחלפו עשר שנים מהחתונה, דרשה אשתו של זאלקע ממנו, במפגיע, כי בנסיעתו הבאה אל הרבי, לא ירפה ולא יעזוב עד אשר יקבל מהרבי

פני הרבי נחרשו קמטים ומעיניו ניבט צער עמוק. "אני כבר זקן וחלש", אמר, "העיניים כבר לא מה שהיו פעם. סע אל ידידי [רבי] יעקב־יצחק בלובלין. לו יש עיניים טובות. ייתכן שיוכל לעזור לך"

הבטחה מפורשת לבן זכר. זאלקע לא היה מסוג החסידים שידרשו מהרבי דבר־מה בתוקף.

"ומה יהיה אם יורה הרבי להתגרש, כמו שהדין הוא שאם אחרי עשר שנות נישואין אין ילדים מותר להתגרש?", שאל. האישה נחרדה מעצם הרעיון. אבל כעבור רגע נוסף של מחשבה, התעשתה ואמרה: "יהיה מה שיהיה. בין כה וכה חיים בלי ילד - אינם חיים".

פני הרבי נחרשו קמטים ומעיניו ניבט צער עמוק. "אני כבר זקן וחלש", אמר, "העיניים כבר לא מה שהיו פעם. סע אל ידידי [רבי] יעקב־יצחק בלובלין. לו יש עיניים טובות. ייתכן שיוכל לעזור לך".

זאלקע נסע לובלינה. "כנראה, זאלקע", אמר לו 'החווה', "כנראה עזבת בעבר שידוך וביישת בת ישראל. בגלל החטא הנורא הזה ראוי אתה לעונש הכבד שאתה נושא בו. יש רק עצה אחת: סע לבלאטע ליריד, אולי תפגוש שם את כלתך לשעבר. בקש ממנה מחילה. אם היא תמחל לך, גם הקב"ה ירחם עליך".

בשובו לביתו הצטייד זאלקע בסכום כסף נכבד במזומן. אולי כלתו לשעבר תדרוש פיצוי כספי. לאחר מכן נסע לבלאטע והתחיל לחפש אחריה. זה לא היה פשוט. כמו לתור אחרי מחט בערמת שחת. עבר זאלקע בין כל הדוכנים, הציץ בכל החנויות, נכנס לכל האכסניות, וכל זאת בלי להיות בטוח שהוא עוד זוכר את מראה פניה של כלתו הראשונה.

אבל הוא לא התייאש. הרי הרבי אמר! יום הולך ויום בא, והוא סובב ברחובות, מחפש ומתרוצץ - ולא מוצא.

הגיע היום האחרון של היריד. גשם זלעפות ירד. זאלקע נכנס לאיזו חנות להסתתר מעט מהגשם השוטף. לפתע הבחין באישה. "האם אינך זאלקע שגר בזמנו בפוריסוב?", פנתה אליו לפתע האישה. ומיד הוסיפה: "אני הייתי פעם שרה מיגוסטב, כלתך".

זאלקע ניתר ממקומו כאילו נכווה. הוא שפשף את עיניו בתדהמה. אכן כן, זאת היא, כלתו לשעבר. בקול רועד פנה אליה והתחנן על נפשו: "רחמי עליי, מחלי לי, לא בי האשם. אבי היה זה שביטל את השידוך. מוכן אני לתת לך כל אשר לי, רק מחלי לי".

הכלה לשעבר צחקה. היא עשירה ולא חסר לה דבר. אין היא זקוקה למתנות מזאלקע או מכל אדם אחר. אבל אם בכל־זאת רוצה זאלקע לזכות במחילתה, יהיה עליו לנסוע ליגוסטב, שם מתגורר אחיה מאיר, ולתת לו מאתיים רובלים להוצאות החתונה של בתו.

זאלקע נאלץ למכור חלק מרכושו כדי לכסות את הסכום הזה. ובכל־זאת הוא עשה זאת בלב שלם. כשצורר הכסף בידיו, יצא ליגוסטב. לאחר חיפוש קצר הגיע לביתו של מאיר ומסר לו את הכסף.

"חוב למשפחה", אמר זאלקע, תחילה, ביובש. אבל מאיר שלא ידע את נפשו משמחה על המתנה שנחתה עליו משמים, ברגע הנכון, היה סקרן לדעת פרטים נוספים על החוב העלום הזה והוא החל לחקור על כך את זאלקע.

זאלקע לא יכול עוד להסתיר את הסוד. הוא הציג את עצמו כחתנה לשעבר של שרה אחותו, הזכיר את דבר ביטול השידוך בשעתו, סיפר על נישואיו לאחר מכן ועל היותו חשוך־ילדים. גם על עצת 'החווה' סיפר. לבסוף הגיע לתיאור המפגש המפתיע עם כלתו לשעבר, אחותו של מאיר.

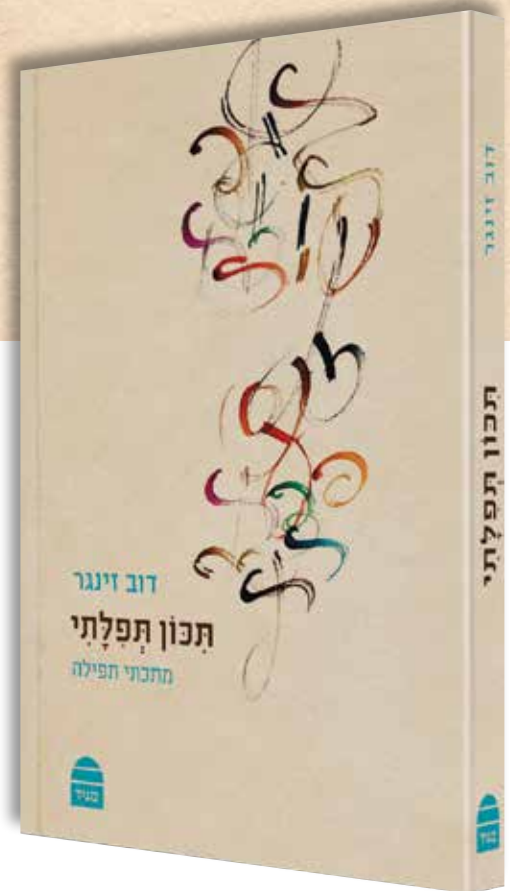
פניו של מאיר החווירו כמת. עיניו כמו יצאו מחוריהן, והוא נאחו בקצה השולחן כדי שלא למעוד תחתיו. "שרה?", מלמל כל־א־מאמין, "שרה אחותי... הלוא היא נפטרה לפני כעשר שנים...!".

חדש!

דוב זינגר

תְּכוּן תְּפִילָּתִי

מתכוני תפילה

"במגוון רב של עצות מעשיות, הרב דוב בספרו, מעניק כלים לנער מהעפר את התפילה השחוקה והשגרתית ולהשיב לה עניין ורוח חיים"

הרב איתמר אלדר

"תפילת האדם שבספר אינה נשארת רק במרחבי בית הכנסת אלא בלב כל אדם ובמציאות. ולכך המובאות בו הם מחכמי הלכה ודת וחכמי הגות ושירה"

הרב דוד מנחם

"הספר משיב לתפילה את המקום שלה כמחוללת הכל. מומלץ מאוד"

דוד שמחון

להשיג בחנויות ספרי הקודש המובחרות
באתר www.korenpub.com
ובמשרדי הוצאה 02-633-0530

ע"פ שאלה בלוג, ה' 2016 - 054-4530951

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

נש"ל בלוג

כל החברות שלי הולכות מדי פעם לקולנוע. האם אפשר להצטרף אליהן?

חברות היא דבר יקר מאוד, ולא קל להיות שונה וללכת בדרך אחרת מהחברה שסובבת אותנו; בוודאי כשהחברה משדרת שם נמצאים האושר והנעימות שבחיים, ואנחנו מרגישים שאנחנו מפסידים הפסד מרובה. אבל ההיסחפות אחרי החברה גורמת לנו חולשה פנימית עמוקה, ומביאה אותנו להיקשר דווקא למכנה המשותף הנמוך. ואף שנדמה לרגע כאילו זכינו באיזה טעם טוב, לאמיתו של דבר אנחנו נעשים שפוטים ומשועבדים אליה.

החברה מעריכה את מי שיש לו עמוד שדרה, שיכול להיות נאמן לעצמו באופן משוחרר, היא רואה בו אדם ערכי, איכותי ולבסוף גם מי שראוי להדריך ולהנחות את החברה כולה. וכיוון שפשוט שקולנוע אינו מקום לעובדי ה', את צריכה לבקש בעצמך את אותו חלק שיודע היטב שדווקא ההימנעות מתענוג רגעי מביאה את איכות החיים שהנשמה מבקשת - התענוג להיות דבק רק בה' יתברך.

אם "בזיעת אפך תאכל לחם" זו קללה, איך צריך להתייחס לכל המצוות התלויות בארץ שמלאות חיבור וקדושה?

"בזיעת אפך" היא קללה ביחס לעולם שקדם לה, ולא ביחס לסדרי העולם שלפנינו. לעומת זאת, התורה והמצוות ניתנו בסדר העולם שלפנינו, ולכן אין בתורה הוראה גלויה למצב שלפני החטא. ואף על פי כן, יש פה הוראה סמויה: אם נדון במצוות התלויות בארץ, למשל התרומה והמעשר ניתנים לשבט לוי שאין לו חלק ונחלה בארץ מפני שה' הוא נחלתו. ועל ידי התרומה והמעשר לכל יהודי יש אחיזה ושייכות לאותו שבט שאינו עמל בכל עבודת האדמה שנמשכה מחטא אדם הראשון.

אם כן, התמצית העליונה העולה מעבודת האדמה על ידי המצוות התלויות בארץ מכוונת לאותו חלק עליון שטועם טעם כמו לפני החטא, שמעלה לפניו פירות בלא עמל ובלא יגיעה כדי שיהיה כולו קודש לה'.

מה מעלת הגמרא על חלקים אחרים של התורה, למשל הלכה ואפילו חומש?

ההלכה היא ההשלכות המעשיות של היהדות. התנ"ך הוא המקור האלוקי, תורת הסוד היא הפנימיות, אבל היהדות היא הגמרא. לאחר שקיבלנו את דבר ה' בכל ימי הנבואה, ומה שנצרך לדורות התכנס בעשרים וארבעה ספרי התנ"ך, הלכה והתגבשה היהדות שבתוכנו. תרבות של עם, הזהות של מה שקלטנו, ספגנו, הטמענו והפרכנו מכל דברי ה' יתברך.

במשך מאות רבות של שנים הדברים הלכו והתפתחו עד שהתגבשו בצורת הגמרא. ולאחר שרכיבא רוב אשי חתמו אותה, כל הבאים אחריהם יונקים מדבריהם, מנסים לעמוד על כוונתם, מפרשים כידי ה' הטובה עליהם, ומכוונים את דרכם של ישראל על פיה. אבל - כולם כולם מחויבים למה שנחתם בה, ולכן היהדות היא הגמרא. וכל האוחז בה, אוחז בביטוי המלא ביותר של הנשמה העצמית של עם ישראל.

חזמינים רק אצל "אריאל ושרהלה תיירות בע"מ" 1700-707-300

שלושה יומיים

חנוכה חם באילת בנגב ובירוחם

מלון סוויט רמון מצפה רמון | אסטרו פאלמה אילת | איוחס המדבר ירוחם | כפר הנופש אלמוג | אסטרו נירוונה סוויטס | אסטרו יולג | אילת | קיסר פרמיר אילת | אורכידאה אילת | ויסטה גלאט אילת | ישרוטל ים סוף אילת | פונדק רמון מצפה רמון | בית הארחה אב"א עבו

לרגל שנת ה-50 לשחרור יהודה ושומרון, תנועת ההתיישבות 'אמנה' מציבה את היעד הבא: מיליון מתיישבים ביו"ש! הצטרפו אלינו!

השקט. המדבר. החקלאות. המושב. הקהילה. הילדים. מצטרפים לקהילה החמה במושב כרמל ומתחילים לחיות.

ועכשיו בית בראש שקט!

734,000 ₪

על בית צמוד קרקע

כרמל. הבית שלך במושב.

נותרו 2 בתים אחרונים!

לפרטים והתרשמות:

מאיר 052-8990278

פשוט לחיות טוב

הר חבנון - אגף התיירות והמכירה - שיווק וייעוץ - 052-8990278

10 דק מקיית ארבע

40 דק מירושלים

30 דק מבראש שבע

מרכז מידע אמנה | 1-800-260-240 | www.amana.co.il

צמוד למדד תשומות הבנייה 9/17